

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавра

на тему: **«ДИЗАЙН КОЛЕКЦІЯ СКРАППАПЕРУ ЗА
НАЦІОНАЛЬНИМИ МОТИВАМИ «МАЛЬОВНИЧА УКРАЇНА»**

Виконала: студентка 4 курсу, групи 6.0220
спеціальності 022 «Дизайн»
освітньо-професійної програми «Графічний дизайн»
Межуєва Наталія Валеріївна

Керівник: ст. викл. кафедри дизайну
_____ Микола ПОТАПЕНКО

Рецензент: доцент кафедри дизайну,
PhD _____ Ганна ЧЕМЕРИС

Запоріжжя

2023

АНОТАЦІЯ

Межуєва Наталія Валеріївна. Дизайн колекція скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна»: кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / наук. керівник Потапенко Микола Васильович. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 81 с.

UA: Робота викладена на 50 сторінках друкованого тексту. Перелік посилань включає 45 джерел. Об'єкт дослідження: дизайн колекція скраппаперу. Предмет дослідження: створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами. Мета дослідження: виявлення особливостей створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами. Дослідження надає детальний аналіз процесу створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами. Результатами дослідження є визначення сучасних прийомів створення колекції скраппаперу за національними мотивами та удосконалено процес розробки.

Ключові слова: колекція скраппаперу, цифровий дизайн, графічний дизайн, візуальна комунікація, скраппапер.

Mezhuieva Nataliia Valeriivna. Dyzain kolektsiia skrappaperu za natsionalnymy motyvamy «Malovnycha Ukraina»: Bachelor's thesis, specialty 022 "Design", Professional Program "Graphic Design" / Sci. adv. M. V. Potapenko. Zaporizhzhia: ZNU, 2023. 81 p.

EN: The work is presented on 50 pages of printed text. The list of links includes 45 sources. The object of investigation: scrap paper collection design. The subject of the research: creating a design collection of scrap paper based on national motifs. The research aim identifying the features of creating a design collection of scrap paper based on national motives. The paper gives detailed analysis of the process of creating a design collection of scrap paper based on national motives. The findings of the research are definition of modern techniques of creating a design collection of scrap paper based on national motives and improved the creation process.

Key words: collection of scrap paper, digital design, graphic design, visual communication, scrap paper.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціальної педагогіки і психології
Кафедра дизайну
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 022 «Дизайн»
Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри дизайну
_____ Ганна
ЧЕМЕРИС
«___» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ**
Межуєва Наталія Валеріївна

1. Тема роботи: Дизайн колекція скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» науковий керівник роботи ст. викл. Потапенко М.В. затверджені наказом ЗНУ від _____

2. Строк подання студентом роботи: 20.05.2023

3. Вихідні дані до роботи: матеріали попередніх наукових досліджень, наукові статті, монографії, художні та періодичні видання

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що належить розробити):

1. Вступ;
2. Історія виникнення і розвитку скраппаперу;
3. Прийоми та техніки створення скраппаперу;
4. Дизайн-особливості аналогів та прототипів;
5. Формування концепції дизайн пропозиції;
6. Обґрунтування технології та композиційних засобів;
7. Дизайн особливості пропозиції;
8. Висновки;
9. Список використаної літератури

5. Перелік графічного матеріалу: презентація, таблиця Асоціативний ряд поняття «Мальовнича Україна», таблиця Перелік творів колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна», планишет.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали консультанта	Дата, підпис	
		Надано	Отримано
<i>Передпроектне дослідження. Аналіз аналогів та прототипів.</i>			
<i>Дизайн-пропозиція колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна»»</i>			

7. Дата видачі завдання: 06.02.2023

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1	Етап 1. Обрання та аналіз теми. Провести дослідження теоретичної бази на тему проектування мобільних додатків та їх особливості.	з 07..02.2023 по 15.02.2023	
2	Етап 2. Визначення концепції проектування. Провести передпроектне дослідження цільової аудиторії. Визначити ідею і мету додатку.	з 16.02.2023 по 24.02.2023	
3	Етап 3. Пошуковий етап. Написання першого розділу ПЗ. Створити мудборди, проаналізувати конкурентів, перейти до прототипування мобільного додатку.	з 25.02.2023 по 19.03.23	
4	Етап 4. Етап концептуальної ідеї та дизайн пропозиції. Розробити концептуальні ескізи. Внести правки до дизайн-проекту, перейти до прототипування мобільного додатку.	з 20.03.23 по 15.04.23	
5	Етап 5. Технічна реалізація проекту. Оформити відповідний розділ пояснювальної записки. Створення активного прототипу додатку.	з 23.04.23 по 19.05.23	
6	Завершення виконання роботи.	20.05.23	
7	Попередній захист. Внесення корективів. Відгук керівника.	24.05.23	
8	Проходження нормоконтролю. Проходження рецензування.	06.06.23	
9	Захист кваліфікаційної роботи.	з 19.06.23 по 25.06.23	

Студент

(підпис)

Науковий керівник роботи

(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

Межуєва Н.В.

(прізвище та ініціали)

Микола ПОТАПЕНКО

(прізвище та ініціали)

Ганна ЧЕМЕРИС

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДПРОЕКТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ	12
1.1. Історія виникнення і розвитку скраппаперу.....	12
1.2 Прийоми та техніки створення скраппаперу.....	19
1.3 Дизайн-особливості аналогів та прототипів.....	23
РОЗДІЛ 2 ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ КОЛЕКЦІЇ СКРАППАПЕРУ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ МОТИВАМИ «МАЛЬОВНИЧА УКРАЇНА».....	32
2.1 Формування концепції дизайн-пропозиції	32
2.2. Обґрунтування технології та композиційних засобів	38
2.3 Дизайн-особливості пропозиції	42
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Актуальність теми дослідження ґрунтується в популярності колекції скраппаперу, як творчої діяльності мистецтва дизайну, а також в широкому соціально-культурному колі його застосування. Скраппапір, як творчість, має велике значення в житті людини. По-перше, творчий процес створення колекції скраппаперу – це натхнена діяльність, результатом чого є дизайнерський твір. Властивістю творчої діяльності є унікальність колекції. Кожний скраппапір колекції є унікальним об'єктом не лише матеріального а й духовного виміру. Не існує однакових скраппаперів, як і спогадів людини, яка складає колекцію. По-друге, майже кожна людина намагається зберегти цінності життя. Колекція скраппаперу – це феноменальний інструмент збирання та упорядкування пам'ятних предметів. Скраппапір є не лише інструментом творчого процесу, а й прагматичного, раціонального. Кожен елемент колекції має символічне значення та матеріальне втілення. По-третє, об'єднання прагматичної та естетичної складової колекції створює новизну. Новий твір містить як духовну складову, так й матеріальну; виконує завдання як прагматичного характеру (збирання, упорядкування, збереження,) так й естетичного (створення візуальних, художніх, символічних образів).

Таким чином, висвітленні властивості колекції скраппаперу, як феномену людської творчості, підводять нас до підсумку, що збереження нематеріальних цінностей через матеріальні предмети можна здійснити у творчому процесі розробки дизайн колекції. У колекції скраппаперу цінні спогади та важливі моменти історії стають складовими нового дизайнерського твору.

Актуальність дизайн колекції скраппаперу ґрунтується в багатоплановості її застосування та різноманітності художніх засобів

створення. Скраппапір має різні функціональні призначення, і тому, може бути застосований у багатьох сферах соціокультурного життя.

Скраппапір можна розглядати як сучасний засіб візуальної та тактильної комунікації. Численні техніки, способи та матеріали зі створення скраппаперу дозволяють розробити унікальний авторський проект, центральним образом якого можуть бути найрізноманітніші сюжети та персонажі.

Відомо, що сучасні дизайн колекції скраппаперу в Україні беруть початок з дизайн-розробок майстрів західноєвропейських країн та США. На початку XXI ст. активно створюються різноманітні науково-популярні сторінки сайтів творчості та дизайну, блоги майстрів, інтернет магазини за тематикою скраппаперу та його складових елементів. Поширюються стилі, методи та техніки розробки дизайн колекцій скраппаперу.

Найпопулярнішими стилями створення дизайн колекції скраппаперу є: «Американський» стиль (осовною відмінністю якого є надмірна деталізація та оздоблення прикрасами), «Європейський» стиль (характеристикою якого є елегантність, стриманість у формі та мінімалізм в оздобленні), стиль «Clean and Simple» («Чисто і просто») (властивістю якого є акцентування на одному художньому образі), стиль «Вінтаж» (характерною відмінністю якого є розробка дизайну скраппаперу лише в певному історичному періоді за чітко сформованими правилами історичного стилю), стиль «Фрістайл» (відмінністю якого є використання різноманітних сюжетів і образів за певними принципами композиції).

Методологічне та технічне виконання дизайн колекції скраппаперу підкріплено дуже широким колом інструментарію. Серед популярних технік: колаж, деколаж, фотомонтаж, бриколаж, ассамбляж, декупаж, аплікація, цифровий колаж та комп'ютерна фотомозаїка (які можна розробити за допомогою програм Adobe Photoshop, Adobe Illustrator), та широкий спектр технік цифрового скраппаперу за допомогою

спеціалізованих програм (E.M. Free Photo Collage, Scrapbook Flair, Digital Scrapbook Artist Compact, ScrapBlog, Wondershare Scrapbook Studio, ArcSoft Scrapbook, Creator Memories Edition тощо).

Сьогодні, скраппапер має досить досліджену історіографію. Проте, творчий процес не можливо зупинити. Майстрами та початківцями створюються нові технології, засоби, матеріали тощо.

Цифрові технології внесли суттєвий вклад у розвиток мистецтва створення колекцій скраппаперу: по-перше через розповсюдження керівної інформації з технологій створення та використання матеріалів; по-друге, через обмін досвідом та результатами творчості. Найрізноманітніші екземпляри можна побачити на теренах інтернету. Стрімкий розвиток дизайну скраппаперу відкриває нові горизонти у дослідженні цього феномену творчості. Отже, всі вищезазначені фактори складають науково-практичну цінність даного дослідження.

Об'єктом дослідження є дизайн колекція скраппаперу.

Предметом дослідження є створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами.

Мета роботи: виявлення особливостей створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами.

Для досягнення мети дослідження поставлено наступні **завдання:**

1. дослідити друковані джерела та інтернет-джерела інформації щодо теми даного дослідження;
2. дослідити історіографію скраппаперу та дизайн колекцій;
3. виявити прийоми та техніки створення колекцій скраппаперу;
4. проаналізувати дизайн-особливості аналогів та прототипів колекцій скраппаперу;
5. обґрунтувати результати проектної частини даного дослідження.

Дослідження має комплексний характер. Методи дослідження передбачають застосування загальнонаукових та спеціальних методів.

Зокрема застосовано: методи абстрагування і екстраполяції, метод візуального спостереження, методи системно-порівняльного і формального аналізу, метод проектно-графічного моделювання, метод аналогії, метод узагальнення, метод систематизації даних.

Практичне значення дослідження. В процесі дослідження визначено прийоми створення колекції скраппаперу за національними мотивами та удосконалено процес розробки дизайн колекції скраппаперу. Практичне значення дослідження в можливості використання результатів дослідження в процесі розробки дизайн колекцій скраппаперу за національними мотивами.

Структура та об'єм роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, переліку використаних джерел (45), додатків (2). В першому розділі «Передпроектне дослідження. Аналіз аналогів та прототипів» описується об'єкт дослідження – дизайн колекція скраппаперу; розглядається класифікація за технікою створення та стилістикою; описується аналіз обраних аналогів та прототипів. У другому розділі «Дизайн-пропозиція колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» описується предмет дослідження – створення дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами; обґрунтовується концепція, технологія, особливості дизайн-пропозиції.

Загальний об'єм роботи складає 79 сторінок, з них текстової частини 50 сторінок. Проектна пропозиція складається із дизайн колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна»

РОЗДІЛ 1.

ПЕРЕДПРОЕКТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ

1.1. Історія виникнення і розвитку скраппаперу

В сучасному мистецтві значного поширення набули скраппапери та скраппбуки. В мистецьких та дизайнерських колах України скраппапір офіційно відомий з 2006 року, проте історія виникнення та місце поширення скраппаперу сягає 17 століття країн Європи (в основному Англії та Німеччини).

На початку дослідження варто розглянути термінологію та методологію з досліджуваної тематики. Термін «скраппапір» має іншомовне походження. Слово «скраппапір», аналогічно слову «скраппбук» має двокореневий склад. Так слово-корінь «скрапп» походить від англійського «scrap», що перекладається як «вирізка»; слово-корінь «бук» походить від англійського «книга», що перекладається як «книга»; слово-корінь «папір» – це частка україномовна, яка означає «аркуш паперу» [1].

Все сказане дає змогу зробити висновок, що терміни «скраппбук» та «скраппапір» мають буквально перекладатись як «книга з вирізок» та «аркуш з вирізок». Між тим, прямий переклад не надає інформацію про зміст та суть феномену мистецтва, а лише скеровує наше дослідження та вказує на джерело виникнення понять.

Перейдемо до розгляду сутності терміну «скраппапір» та відшукаємо його значення та зміст.

Проаналізувавши посібники та наукові видання можна визначити скраппапір як процес створення художніх колажів з різних матеріалів, таких як картинки, фотографії, шматочки тканини, для оформлення альбомів, листівок, фоторамок та інших предметів [2].

Аналіз довідникової літератури підтверджує, що скраппапір є видом рукодільного мистецтва, який використовується для прикрашання родинних або особистих фотоальбомів. Цей вид творчості має як творчу, так і практичну цінність. Скраппапір і скрапбукінг є способами збереження особистих спогадів та історичних подій у житті людини. Збереження здійснюється шляхом збирання фотографій, вирізання газетних статей, малюнків, записів та інших значущих та цінних для особистості елементів, які об'єднуються шляхом наклеювання і вкладання. Це особливий спосіб збереження та передачі власного життєвого досвіду за допомогою візуальних та тактильних засобів [3; 4].

Таким чином, висновок дослідників з історії культури полягає в тому, що скраппапір та скрапбук є методами збереження спогадів у вигляді фотографій та інших пам'ятних предметів, а також документування важливих подій у житті через збереження матеріальних елементів спогадів.

У англійських словниках зазвичай зустрічається ширше визначення термінів "скраппапір" та "скрапбук" як альбому для наклеювання вирізок або колекції друкованих матеріалів, зображень та фотографій [4]. Проте таке визначення також може стосуватися звичайних декоративних фотоальбомів, які часто містять окремі художні композиції на окремих сторінках [1]. Фотоальбоми можуть охоплювати різноманітні тематики, але найчастіше вони використовуються як альбоми для збереження спогадів з весіль, ювілеїв, днів народжень, відпочинку та розваг у визначених місцях (Додаток А рис. А.1).

Весільна книга, як прототип скрапбуку, володіє певними характеристиками, що є притаманними для скраппаперів. Вона представляє собою новий тенденційний напрямок у дизайні та оформленні весільних фотографій. Весільна книга насправді є фізичною книгою, що друкується у друкарні за допомогою спеціального обладнання на певному

виді паперу. Вона стає логічним завершенням усієї весільної фотосесії. Це сучасне, стильне та індивідуальне рішення для збереження спогадів, яке втілюється у формі презентаційного матеріалу для сім'ї. Доцільно зазначити, що скрапбук та скраппапір не обмежені створенням класичного альбому. Колекціях майстрів скрапбукінгу можуть складати альбоми-акордеони (Лепорелло) (Додаток А рис.А.2), альбоми у формі будинків, альбоми у формі боксів (коробок), кошиків, окремих листівок (кардмейкінг, від англ. cardmaking букв. – «виготовлення листівок») (Додаток А рис.А.3) [5].

Нині актуальним, затребуваним є «цифровий скрапбукінг, скраппапір». Цифровий варіант розробки дизайну скраппаперу застосовує численні комп'ютерні програми, універсальні графічні редактори, спеціалізоване програмне забезпечення, яке має призначення обробки фотографій, обрамлення рамками різного виду й форми, надання стилістики [6]. Прикладами програм, спеціалізованих для цифрового скраппаперу є: Scrapbook MAX, Wondershare Scrapbook Studio, PhotoMix, ScrapbookFlair, ArcSoft Scrapbook Creator Memories Edition, Майстер колажів.

Через стандартні інструменти в додатку створюють візуальний вид окремої сторінки або загального фотоальбому, які, за бажанням, можна надрукувати, а можна зберігати у електронному графічному форматі. Хід роботи у розробці скраппаперу спрощують численні завантажені в програми шаблони, заготівки, прототипи тощо. також, програми підтримують цілком самостійне виготовлення дизайну скраппаперу та скрапбуку.

Зважаючи на те, що сьогодні скраппапір має широке застосування у творчості та численні способи розробки, зрозуміло, що проведення ґрунтовного дослідження історіографії поняття та технік скраппаперу надасть розгорнутий аналіз феномену. Вважаємо за доцільне надати власне

визначення творчій діяльності скраппаперу наприкінці історіографічного дослідження аналізу сфер застосування скраппаперу.

Перейдемо до розгляду історії виникнення та поширення скраппаперу та скрапбуку.

На початку XIX ст. з'явилися перші книги про скрапбукінг, в якій були зібрані цікаві ідеї оформлення блокнотів, щоденників. Проте, історія виникнення виду творчості скраппаперу має давніші джерела.

Практика складання альбомів з елементами, такими як вирізки та пам'ятні предмети, налічує свої початки ще з 1598 року. У ті часи поширювалася модна тенденція збирання поезій, цитат, власних записів, спостережень та інших матеріалів, які люди вклеювали у звичайні книги. Наприклад, в Англії були популярні записні зошити для зберігання улюблених віршів, афоризмів і цитат, які називалися "Commonplace books". (Додаток А рис.А.4).

У 1706 році вийшла друком книга філософа Джона Локка під назвою «New Method of Making Commonplace books». Приблизно в той же час з'явилися «книги друзів» (англ. Friendship books) в Німеччині. Дівчата збирали локони волосся подруг, звивали з них складні візерунки, прикрашали стрічками та квітами та складали в зошити та записники як пам'ятні речі на згадку.

Однак, варто зазначити, що великою відмінністю між тодішніми прототипами і сучасними скраппаперами є те, що тодішні записники склалися з роздільних текстів, обмежених загальноприйнятою тематикою, і використовували обмежений набір інструментів та матеріалів для зберігання [3]. В той час, як сучасні скраппапери мають найрізноманітніші техніки та способи створення за безліччю тематик.

Трансформуючись з примітивного прототипу до сучасного аналога, скраппапер набув форми у 1826 році, коли в Німеччині, а згодом в інших

країнах, набули популярності друковані альбоми з ілюстраціями (зображеннями, гравюрами і літографіями) (Додаток А рис.А.5).

Переворот у розумінні скраппаперу викликала книга Джона Пула (англ. John Poole) під назвою «Manuscript Gleanings and Literary Scrapbook», яка надавала керівництво зі способів творчого оформлення віршів, записів тощо.

Створення скрапбуку пов'язано із численними технологічними процесами. В ході роботи над дизайн-проектом працюють кваліфіковані дизайнери, поліграфісти та інші спеціалісти. Стрімкий розвиток цифрової цивілізації зумовив створення нових технологій та можливостей, матеріалів та найсміливіших проектів.

Відомо, що ілюстрація має велике значення у розвитку та поширенні книги. До винаходу книгодрукування, книжкова продукція ілюструвалась художниками вручну. Це були одиничні екземпляри, які довго виготовлялися і коштували дорого.

Першою технікою ілюстрування, що з'явилася після винаходу книгодрукування став дереворит (Додаток А рис.А.6).

У 16–17 ст. було розроблено методи гравюр та офортів. Офорт (від фр. – азотна кислота) – це вид друкованої графіки, де використовується техніка гравюри на металі, що базується на методі глибокого друку. Ця техніка дозволяє отримувати відбитки з друкарських форм, які обробляються кислотами шляхом їх отравлювання. (Додаток А рис.А.7). Техніка офорту була винайдена на початку 16 ст. У техніці офорту працювало багато відомих художників та видатних митців, ілюстраторів України.

У 18 ст. відкрито літорграфію (Додаток А рис.А.8). Всі ці відкриття зробили ілюстрацію доступним методом дизайну книги та скраппаперу, значно поліпшили якість продукції.

У 1970-х рр. в наслідок розвитку офсетного друку, традиційна технологія металевого набору (яка використовувалась для друку тексту книг) стала витіснятися фотонабірною ілюстрацією, виробленою автоматичним фотоскладальним устаткуванням. З поширенням комп'ютерних технологій, друкарське обладнання речового шрифтоносія застаріло. Його замінила технологія CtP (Computer to Plate), що забезпечило отримання готових друкованих форм без будь-яких посередницьких операцій.

Ілюстрація - це художнє зображення, яке супроводжує текст з метою візуалізації його змісту. Розвиток сучасних поліграфічних технологій приніс безліч можливостей для створення й реалізації ідей у скрапбукінгу. У сучасному цифровому світі, завдяки розквіту комп'ютерної графіки, попит на ілюстрації зростає у культурі та науці. За допомогою передових програм і комп'ютерних технологій створюються ілюстрації для різних поліграфічних видань. Ілюстративні зображення дозволяють швидко передати основну ідею й виступають в ролі візуальної метафори. Для створення скраппаперу не обов'язково досконало володіти навичками академічного малюнку або дотримуватися певних технічних правил. Сьогодні, творча ілюстрація – це вільний вид сучасного мистецтва. Дизайнер в сучасному проєкті може поєднати малюнок від руки з малюнком в графічному редакторі, комбінувати різні матеріали тощо.

Перейдемо до з'ясування джерел виникнення термінів «скраппапір» та «скрапбук». Термін «скрапбукінг» з'явився в 1830-х роках [3]. Раніше, у 1775 році друком вийшла книга на тематику історичного розвитку Англії автора Джеймс Грейнджер. Книга мала незвичну особливість: її останні сторінки були не заповнені текстом. Автор залишив вільні сторінки для особистих нотатків читачів.

Такий метод сподобався багатьом користувачам, з'явилися прихильники. Незабаром багато авторів стали вдаватися до подібних

способів видання. Трохи пізніше, відомі книговидавництва почали тиражувати щоденники, в яких можна було робити нотатки, записи та складати дрібні елементи текстового або ілюстративного матеріалу (Додаток А рис.А.9) [15]

Важливим етапом у розвитку скраппаперу стало відкриття фотографії. Жозеф Ньєпс Нісефор, в 1826 році створив перші зразки. У 1872 році Марк Твен, відомий письменник, запатентував альбом для самостійного складання, оздобивши його спеціальними смугами клею для сторінок. На початку 20 ст. було розроблено більш ніж 57 варіантів скраппаперу та скрапбуку, серед них виконані в техніці фотомонтажу (Додаток А рис.А.10) [19].

У 1976 році на Всесвітній конференції Записів (World Conference of Records) дизайнери Крістенсони створили скрапбуки за тематикою сімейних альбомів. Це поклало початок у масовому виробництву матеріалів для скрапбуку та поширенню спеціалізованих магазинів у всьому світі. У 1996 році було створено перший в світі інтернет-сайт товарів під замовлення для створення скрппаперів.

У XVIII столітті в Росії з'явилися рукописні альбоми, які прикрашалися найрізноманітнішими елементами; причому виготовлялися такі альбоми як чоловічою, так і жіночою частиною населення.

В Україну (та інші країни СНГ) традиція скраппаперу прийшла із Західної Європи, в основному з Німеччини та Франції. Перша задокументована згадка скраппаперу в пострадянському просторі датується 2006 роком у зв'язку з поширенням ресурсу «Все про скрапбукінг від Катерини Белікової», на якому викладено статі англomовних видавництв за тематикою скраппаперу та аналоги власного виробництва скраппаперів (Додаток А рис.А.11).

В кінці 2008 року чимало майстрів пострадянського простору створювали блоги для майстрів з викладеними ілюстраціями скраппаперів та керівними інструкціями до виконання дизайну.

Все сказане дає змогу зробити висновок, що скраппапір, як феномен мистецтва, це метод збереження нематеріальних цінностей через матеріальні предмети. Саме ці предмети стають об'єктами дизайну в творчій діяльності створення скраппаперів.

1.2 Прийоми та техніки створення скраппаперу

В сучасному дизайні скраппаперу використовують безліч різноманітних способів створення. Визначимо основні з базових технік та прийомів роботи зі скраппапером та скрапбуком.

Насамперед розглянемо техніку «Колаж». Відомо, що техніка «колажу» – це один з найперших методів створення скраппаперу, він відомий ще з започаткування традиції складання та оздоблення родинних альбомів.

Фундаментальним образотворчим засобом, який використовується митцями, які працюють в техніці колажу є метод «накладання» фрагментів ілюстрації. В даному методі працювали ще в радянські часи відомі дизайнери першої чверті ХХ ст.: Олександр Родченко (Додаток А рис. А.12), Валентина Степанова (Додаток А рис.А.13), Ель Лисицький (Додаток А рис.А.14).

Біограф Гастон Діль вважає, що термін «колаж» був введений в користування як техніка у мистецтві Пабло Пікассо в 1912 р. Мистецтвознавці вважають, що першими митцями, які в мистецтві системно застосовували техніку колажу стали Пабло Пікассо та Жорж Брак (Додаток А рис.А.15, рис.А.16, рис.А.17) у 1912-1913 роках . З часів виникнення і поширення, колажний прийом не обминув ні один вид мистецтва та був запозичений найвідомішими митцями (Додаток А рис.А.18, рис.А.19, рис.А.20, рис.А.21, рис.А.22, рис.А.23, рис.А.24).

Колаж - це дуальна техніка, яка одночасно має первинні й вторинні аспекти. Його первинність полягає в тому, що шляхом комбінування вже готових і оформлених частин створюється новий, особливий твір, який не претендує на роль шедевра. Вторинність колажу проявляється у творчому процесі "переробки вторинної сировини", де використання ідеї, цитати,

техніки, обривків з журналів, газет надає право на отримання нового життя в колажі.

У колажі завжди є деяка двоїстість: агресивність і енергія техніки, з одного боку, і пасивність того середовища, яка піддається впливу техніки, з іншого боку. Колаж використовує готові образи. Колажна техніка нагадує алхімію, мета якої шляхом змішування і поділу різних образів створити нову реальність або синтезувати нову матерію.

Сучасними різновидами техніки створення скраппаперу, які вже перевірені часом й користуються попитом у майстрів є аплікація, ассамбляж, бріколаж, декупаж, монтаж тощо. Митці продовжують пошуки, відкриваючи нові можливості створення скраппаперу. Сьогодні, як один із способів виконання графічних робіт, активно розвивається комп'ютерний скраппапір.

Незвичним мисленням у створенні скраппаперу є техніка «Деколаж» (фр. Decollage – відклеювати, відривати) – технічний прийом, що стоїть у повній протилежності колажу, суть якого полягає у відклеюванні і видаленні вже наліпленого папіру (Додаток А рис.А.25). Деколаж став популярний у художників авангарду ще у 1960-х рр., коли вони створювали свої твори, відриваючи шматки від наклеєної друкованої продукції.

Техніка «фотомонтаж» – ще один з найпопулярніших прийомів створення скраппаперу та скрапбуку. Оскільки основним завданням традиції скрапбукінгу є збереження спогадів, ніщо не може зрівнятися з фотографією людини, події, місця тощо у властивості збереження образу (Додаток А рис.А.26).

Сьогодні, популярним різновидом фотомонтажу є фотоколаж, який також може бути розроблений за допомогою комп'ютерних програм. Трендом сучасного комп'ютерного фотомонтажу є комп'ютерна фотомозаїка (Додаток А рис. А.27).

Термін «бриколаж» (від фр. «Bricoler» – майструвати що-небудь з підручних матеріалів) був введений антропологом Клодом Леві-Строссом. Його тлумачення має два значення: перше полягає в створенні нових змістів шляхом нашарування і комбінування (подібно колажу і палімпсесту), а друге – в методі створення нової речі з підручних матеріалів (Додаток А рис.А.28).

Техніка «ассамбляж» (франц. Assemblage, від assembler – збирає) – техніка, подібна до колажу, але її результатом є тривимірний, а не двовимірний, художній об'єкт, який включає в себе реальні предмети або їх фрагменти, що розташовані на площині або в просторі як картина. Проте техніка допускає використання фарб, фотографій тощо для художнього доповнення композиції. Багато професійних художників використовують побутове сміття та брухт для створення унікальних творів. Ассамбляж освоює простір як середовище цілісності фрагментів (Додаток А рис.А.29)

Техніка «декупаж» (фр. Découpage – «різка») – техніка декорування найрізноманітніших предметів, основним прийомом якої є приєднання вирізаного малюнка (ілюстрації, орнаменту) до основи з подальшим лакуванням предмета, яке поєднує в собі дві цілі: практична (збереження) і візуальна. Зазвичай, зображення вирізають з декоративного паперу, серветок, тканини, шкіри або дерева, а потім наносять на основу таким чином, щоб утворити цілісну композицію без видимих переходів між поверхнею та декоративним елементом. (Додаток А рис.А.30).

Техніка «аплікація» складається з прийомів вирізання, наклеювання, нашивання форм, візерунків, ілюстрацій, тканинних елементів, шкіряних, рослинного гербарію або будь-яких інших матеріалів та частин, які утворюють композицію. Основою, на яку накладаються елементи може бути картон, білий та кольоровий папір, дерево. Особливістю техніки є те,

що матеріал-основа є складовою композиції, відіграючи роль фону (Додаток А рис.А.31).

Техніка «цифрового» скраппаперу – це універсальна техніка, яка містить в собі всі елементи перерахованих вище прийомів, тому не дивно, що вона одна з найпопулярніших сьогодні. Цифрова техніка бере початок з традиційних «паперових» методів скрапбукінгу. З появою потужних, багатофункціональних графічних редакторів, таких як Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, з'явилась можливість дизайну скраппаперу комп'ютеризованими способами. Перші цифрові сторінки, як власне і паперові, були дуже простими, й навіть примітивними, проте творчий прогрес та удосконалення процесу виробництва, нині дозволяє цифровому дизайну користуватися популярністю у майстрів на рівні традиційного.

Сьогодні існує численна низка спеціалізованих програм для створення цифрової колекції скраппаперу. Серед найпопулярніших:

- E.M. Free Photo Collage,
- Scrapbook Flair,
- Digital Scrapbook Artist Compact,
- ScrapBlog.com,
- Scrapbook MAX,
- Wondershare Scrapbook Studio,
- PhotoMix,
- ArcSoft Scrapbook,
- Creator Memories Edition.

Процес створення дизайн колекції скраппаперу та твори, які розроблено в спеціалізованих програмах проілюстровано в Додатку А. (рис.А.32, рис.А.33.)

Цифровий скраппапір (digital scrap) відрізняється від традиційного паперового в основному тим, що головний інструмент в ньому –

комп'ютерна програма. Тому можна сказати, що це особлива техніка в скрапбукінгу.

Для цифрового скрапбукінгу потрібен комп'ютер з програмним забезпеченням для роботи з растровою графікою. Це можуть бути класичні графічні додатки на зразок Photoshop. Щоб працювати в них, потрібно мати певні навички. Популярними є програми спеціалізованого типу, розроблені для створення скраппаперу, проте програми дуже примітивні та створені для початківців.

Як і для паперового скрапбукінгу, так і для цифрового, різновиду цього виду творчості доступні готові «матеріали»: фоновий папір, елементи для прикраси, рамочки, шрифти, шаблони тощо. Їх можна завантажити окремо і в наборах на тематичних сайтах. Деякі матеріали надаються безкоштовно (для особистого використання). Якщо описати створення цифрового скраппаперу у спеціалізованих програмах стисло, то це різноманітні стилі оформлення фотографій в графічному редакторі.

Основною та безперечною перевагою цифрового скрапбукінгу є доступ до необмежених графічних можливостей. За допомогою інструментарію програмного забезпечення можна виконувати майже всі види скраппаперу та у будь-якій стилістиці.

1.3 Дизайн-особливості аналогів та прототипів

Перед початком проектування, було проведено пошук аналогів та прототипів. У аналізі аналогічних дизайн-пропозицій ми акцентували увагу на функціональному призначенні, композиційних особливостях, конструктивно-технологічних підходах та образно-стилістичних рішеннях.

Обраними аналогами стали скраппапери, які можуть бути зразками для вивчення споживчих особливостей в дизайн-індустрії скрапбукінгу. Також, аспектами, на які варто звернути увагу у вивченні дизайн-

прикладів є художньо-образні прийоми, висвітленні тематики та стилістики близькі за змістом до нашого дизайн-проекту.

Обраними прототипами стали прототипи, в яких частково або повністю закладено пошукувані (бажані для нашої дизайн-розробки) властивості, естетичні та стилістичні образи, конструктивно-технічні особливості та складові елементи, художньо-образну ідею яких можна було б запозичити та використати у власному проекті.

Пошук та відбір аналогів та прототипів для аналізу у даному дослідженні був здійснений з метою опрацювання найбільш вдалих зразків, художньо-графічних рішень, естетичних та стилістичних образів. Результат пошуку є аналіз обраних зразків, які вирізняються естетично-стильовими ознаками формотворення, конструктивно-технічними характеристиками.

Отже, для вивчення цільової аудиторії даного сегменту ринку, попиту та пропозицію на дизайн скраппаперу, потреб споживачів та їх переваг, проаналізовано дизайн-особливості аналогів та прототипів.

Проаналізовані скраппапери – це досвід дизайнерів, який дає можливість навчитись ефективно розробляти власні проекти, впроваджувати в життя авторську унікальну художньо-образну ідею.

Загалом, у пошуку аналогів ми керувались характерними аспектами скраппаперу, які бажані для нашого майбутнього проекту. Серед них:

– Популярність техніки виконання та стилістики. Популярність визначалась в процесі дослідження через інтернет-ресурси:

- 1) проаналізовано інформацію на блогах майстрів,
- 2) досліджено методологічний матеріал у соціальних мережах,
- 3) проаналізовано статистичні дані найпопулярніших інтернет-магазинів товарів для дизайну,
- 4) проаналізовано статистичну інформацію щодо попиту-пропозиції дизайнерських фріланс-майданчиків,

- 5) досліджено статистику поліграфічних видавництв,
- 6) проаналізовано рекламні пропозиції,
- 7) проаналізовано інформацію щодо онлайн конференцій та виставок майстрів скрапбукінгу.

–Конструктивно-технічні особливості, структура та складові елементи,

– Привабливість зовнішнього стилістично-естетичного вигляду.

Опис дизайн-особливостей аналогів та прототипів здійснювався не для кожного відібраного зразка. Специфічні особливості дизайну аналогів та прототипів визначили напрямки подальшого проектування, а також було запозичено актуальні ідеї розробки та образно-стилістичні аспекти авторського дизайну.

1) Дизайн-рішення в «американському» стилі.

«Американський» стиль скраппаперу вважається класичним. Дослідники стверджують, що скрапбукінг в сучасному вигляді поширився з Америки, тому стиль називається «американським». Він також вважається найбільш простим стилем для початківців.

За статистикою, в США чотири мільйони жінок займаються скрапбукінгом. Тому численні виробники поставляють для прихильників даного хобі різноманітні матеріали. Вони випускають колекції, в які містять папір і прикраси, підібрані за колірною гамою і тематикою. З таких наборів можна легко і швидко зробити альбом в американському стилі.

Основні характеристики американського стилю:

- Головне місце на сторінці займає фотографія, частіше – лише одна.
- Використовується багато видів паперу з різними візерунками, але в одній палітрі.
- Присутні численні елементи прикрас.
- Присутня багат шаровість (теги, паперові квіти, стрічки, брадс, вирубки тощо).

– Текстовий блок (журналінг) найчастіше складається з заголовка сторінки (досить великого і помітного) і невеличкого кеглю замітки, рукописного шрифту.

Прикладом елементів є матеріали для створення скраппаперу у «Американському стилі» (Додаток рис.А.34)

Далі наводимо серію творів «Soleil». Серія розроблена на основі матеріалів Basic Grey (Додаток А рис. А.35)

Основна ознака стилю – численні оздоблювальні елементи, які іноді можуть конфліктувати з центральним елементом (фотографією) скраппаперу.

До детального вивчення аналогів у «американському» стилі пропонуємо роботу дизайнера Chris Hertel «Spring-Blossom». Скраппапер розроблений в техніці «колаж» (Додаток А рис.А.36) [20].

Твір насичено прикрасами, через що композиція знаходиться на межі між балансом і хаосом. Помітною характерною ознакою американського стилю є використання яскравої палітри, яка відмінно підходить для склеювання будь-яких весняних фотографій. Приклад сповнений салаткових, жовтих, блакитних відтінків, які підкреслюють концепцію скраппаперу – весна, життєрадісність, дитинство, цвітіння.

Основний акцент (червона паперова вклейка) зроблено в центрі композиції, що привертає увагу до важливих елементів: фотографії дітей та слові. Слово виступає як смисловий акцент, уточнюючи сенс всієї композиції. Фонним зображення є кольоровий аркуш оздоблений принтами іграшок. Фонним полотном для всієї композиції обрано салатковий (життєрадісний) колір структурного картону. Додатковими елементами є вирізані та накладені поверх фону дрібні паперові квіточки та грибочок, які виконують символічну роль. У всіх доданих елементах цілком простежуються художньо-образність ідеї.

Скраппапер виконано у техніці «колажу». Вирізані та наклеєні один на інший елементи з різнотипного матеріалу складають цілісну структуру композиції. Картонна основа, паперовий принт, фетрові квіти та фігурні стрічки (помаранчевого кольору), тканинний шрифтовий елемент, вирізка іншого шрифтового елемента складені до купи в певному порядку та за принципами композиції.

Обраний аналог є гарним прикладом образно-стилістичного рішення в «американському» стилі, техніці «колаж». Скраппапер цілком виконує функціональне призначення (збереження спогадів моменту життя). Композиційні особливості продумані та ретельно розроблені за допомогою фактурних елементів. Конструктивно-технологічний підхід використано за допомогою колажного типу складання конструкції.

Приклади «врівноваженого» скраппаперу в «американському» стилі наводимо в Додатку А рис.А.37.

2) Дизайн-рішення в «Європейському» стилі.

У «Європейському» стилі використовують численні зображення та мінімум елементів прикрас. Папір для фону обирається одного тону, який не виокремлюється яскравими кольорами та строкатістю. Обране зображення обрамляється фігурною рамкою.

Найчастіше, технікою виконання є «фотоколаж»: вирізання фотографій за принципом загального сюжету та складання елементів в єдину концепцію. Форми вирізають різні: прості прямі або фігурні, химерні.

Графічними елементами обирають прямі лінії, кола, овали, прямокутники квадрати. Іноді використовують довільні форми.

До варіацій «Європейського» стилю належать «французький» стиль та стиль «AZZA». Вони поширені та популярні у Франції, Бельгії та Новій Зеландії, проте легко впізнаванні в інших регіонах світу через визначну

ознаку – чіткі геометричні форми (часто форми схожі між собою або ідентичні) (Додаток А рис.А.38).

До детального вивчення аналогів у «Європейському» стилі проаналізуємо твір дизайнера Hobbylobby «Grandparents». Скраппапер розроблений в техніці «цифровий дизайн» (Додаток А рис.А.39) [21].

Основа художньо-образного стилю – стриманість, простота, елегантність. Використано мінімальну колірну палітру. Основні кольори – відтінки зеленого (приглушенні салатовий, хакі), коричневого. Фон світлий. Незначні другорядні графічні елементи – смуги чіткої симетричної форми – підкреслюють художню ідею рівноваги та простоти.

Шрифти використано «рукописні», великого кеглю. Привертає увагу акцент, який розроблено у назві твору «Grandparents». Ретельно опрацьовано шрифтовий символ: велика літера «G» виконано у стилістиці графічного дизайну «малюнок олівцем».

«Європейський» стиль в скраппаперу ґрунтується на розрізанні фотографій за допомогою спеціальних трафаретів для створення колажу. Папір для фону не має великого значення, використано світло-сірий фон, на якому гарно виокремлюються акцентні елементи фотографій та графіка. Прикраси практично не застосовано. Головну роль відіграють фотографії, їх в даному прикладі чотири, три з яких ідентичної форми.

3) Дизайн-рішення в стилі «Clean and Simple» / «Чисто і просто».

Одним з базових стилів у дизайні скраппаперу є «Clean and Simple, що означає «чисто і просто», проте назва «просто» не означає примітивну простоту. Зазвичай, виконання творів в цьому стилі вимагають неабиякої майстерності в наслідок не простої задачі – створення елегантності та вишуканості. Характеристики стилю, зазвичай, визначені дуже чітко, проте у творчості не має місце законам, лише керівним настановам та рекомендаціям.

Основними характерними особливостями стилю є:

- Мінімум прикрас.
- Мінімум об'ємних елементів.
- Мінімум паперу з візерунками.
- Фон однотонний, найчастіше білий.
- Можуть бути використані будь-які кольори, навіть яскраві і насичені.
- Головний акцент на фотографії. В творі може бути одне або кілька фотографій. Кілька фотографій розміщуються в порядку сітки.
- Дотримання вертикальних ліній та прямих кутів.
- Текстова частина (журналінг) складається з великого заголовка і тексту, часто рукописного стилю.
- Використовуються заготовки, що спрощують роботу: дираколи, тиснення, чіпборди, букви-наліпки тощо.

Стиль «Clean and Simple» використовують для скраппаперу, в якому потрібно зробити акцент на фотографіях. Завдяки однотонному фону, вирішується проблема з яскравими, кольоровими знімками.

Прикладом твору в стилі «Clean and Simple» є робота Julie Balzer, в якій описано враження автора від подорожі до Нью-Йорку (Додаток А рис.А.40). Використано лише дві фотографії, білий фон і чорний шрифт. Ідеальний мінімалізм.

Наступний приклад акцентує увагу на фотографії. В оформленні використані ті ж кольори, що й на знімку. Фон світлий (Додаток А рис.А.41).

Іноді створюють сітку фотографій. Зазвичай, вони розташовані на білій підкладці. Видно значну частину фону, і хоча він має насичений синій колір з принтом, це не суперечить стилю. Є прикраси, але вони не кидаються в очі, тому що виконані в нейтральних кольорах і зібрані в компактну групу.

Стиль «Clean and Simple» – відмінне рішення для листівок. Наприклад, якщо потрібно зробити 50 однакових запрошень, то даний стиль – вдалий вибір (Додаток А рис.А.42).

Майстерність наступного аналога неперевершена. Дизайнер розробила листівку скраппаперу використовуючи лише штампи (Додаток А рис.А.43).

Ілюстрації аналогів дизайн-розробок скраппаперу в «Clean and Simple» стилі наводимо в Додатку А рис.А.44.

4) Дизайн-рішення в стилі «Вінтаж».

Слово «вінтаж» асоціюється з речами, які були колись давно дуже модними. Але дивно, що мода на вінтаж не проходить. Нині, вінтаж знайшов застосування у скраппапері як стиль. У декорі «Вінтаж» (англ. Vintage) розуміється як стилізація минулих епох. Необхідно зауважити, що термін «вінтаж» охоплює лише період з 40-х до 60-х років 20 століття.

Речі, створені раніше 40-х, називають антикваріатом, а з 60-х починається епоха ретро. Все, що було створено в останні 15 років, вважається сучасним. Проте, оскільки час минає, зсуваються й кордони в цій класифікації. Офіційно, предмети з 60-х уже стають антикваріатом. Тому вінтажний стиль в скраппапері, зазвичай, посилається на 40-50-ті роки 20 століття.

Зауважимо, що лише використання вікової ознаки не надає предмету цінність. Значення має стиль, в якому виконаний твір. Зразком для наслідування обирається не те, що просто мало місце в даній епосі, а те, що було для характерним і модним.

Стиль «Вінтаж» – це імітація «під старовину».

Характерні риси стилю «Вінтаж» в скраппапері:

– Використання сучасних фотографій, оброблених в техніках минулого століття: чорно-білих або сепія. Можливе використання кольорових фотографій, якщо на них немає яскравих акцентів.

– При виборі колірної гами надається перевага м'яким, спокійним тонам. Часто зустрічаються відтінки: кава, бежевий, жовтуватий. Можливі темні, контрастні акценти, аж до темно-коричневого і чорного.

– Можна знайти колекції паперу у вінтажному стилі або зістарити її власноруч методами: рваний край, обпалений край, подряпини, заломы, потертості, затемнення.

– Візерунки як на шпалерах того часу, великі квіткові мотиви, смужка, горох. Фоном можна використовувати нотні листи, газетні вирізки, імітацію старих листів й листівок. Для журналінгу використовують «рукописний» текст або «друкарську машинку».

– Прикраси, оздоблення стилізовані у «бабусиній скрині»: тканини, поживклі ніби від часу, металеві і гіпсові рамочки, куточки, фігурки, перлини, квіти, годинник.

Наступні аналоги найбільш характерні для стилю «Вінтаж»: рваний край, коричневий колір, чорно-біле фото (Додаток А рис.А.45).

На наступному прототипі, окрім інших елементів використано стрічку, серветку, годинник (Додаток А рис.А.46).

Вінтажний скраппапер може бути більш яскравим й при цьому залишатися стильним (Додаток А рис.А.47).

Ілюстрації аналогів дизайн-розробок скраппаперу в стилі «Вінтаж» наводимо в Додатку А рис.А.48.

5) Дизайн-рішення в стилі «Фрістайл» (freestyle).

«Фрістайл» є вільним стилем, проте має власні ознаки, які можна визначити як:

– Фон виконаний з чистого аркуша або фонового паперу, доопрацьованого фарбами, спреями, трафаретами, штампами тощо.

– Активно використовуються бризки, плями, патьоки, виконані будь-якими видами фарб та спреїв.

– Часто додають штрихи і закарлючки, зроблені чорним маркером, або сумбурну машинну строчку чорними нитками.

– Додаткові елементи і прикраси можуть бути зібрані з різних колекцій і стилів, у необхідності перефарбовані і перероблені.

– Всі перераховані елементи активно передають емоційний настрій твору.

– На скрап-сторінках фотографія, як правило, одна, частіше невелика і чорно-біла. Сюжет знімка теж передає емоції – вони або виражені на обличчі, якщо це портрет, чи передані через незвичайну композицію.

– Написи, заголовки і журналінг теж виконані нестандартно: вписані маркером, вирізані з газети, складені з букв різного розміру тощо.

Приклади аналогів в стилі «Фрістайл» наводимо нижче (Додаток А рис.А.49).

Як бачимо, «Фрістайл» доволі складний стиль у виконанні. Створити творчий безлад складніше, ніж слідувати строгим законам геометрії. Досягнення гармонії в хаосі фарб і обривків паперу вимагає експериментів.

РОЗДІЛ 2 ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ КОЛЕКЦІЇ СКРАППАПЕРУ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ МОТИВАМИ «МАЛЬОВНИЧА УКРАЇНА»

В опрацьованому передпроектному дослідженні визначено основні техніки та стилі розробки колекції скраппаперу. Результати дослідження дозволяють найбільш оптимально організувати наступні етапи роботи: визначити черговість розв'язуваних завдань, вибудувати робочий графік процесу проектування.

Перед початком проектування дизайн колекції було обрано та проаналізовано аналоги та прототипи. Досвід дизайнерів у реалізованих проектах допоміг зорієнтуватися з визначенням власної художньої ідеї у розробці дизайн колекції.

З'ясовано, що розробка дизайн колекції ґрунтується на принципах її чуттєвого та візуального сприйняття. В даному розділі обґрунтуємо дизайн-пропозицію на кожному етапі її створення. Розкриємо формування концепції дизайн колекції скраппаперів; обґрунтуємо застосовані технології та композиційні засоби, визначимо характерні особливості дизайн композиції.

2.1 Формування концепції дизайн-пропозиції

Загальна концепція дизайн-проекту – це система розуміння процесу створення унікального дизайн-продукту – колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна».

Передумовою будь-якого процесу завжди є авторська ідея, задум. Підкреслюючи актуальні аспекти творчої діяльності дизайнера, зазначимо: «...візуальна семантика і художня образність дизайн-пропозиції є системною діяльністю, змістом якої стає реалізація естетичних установок та цінностей людини, створення нових візуальних форм, формування

художнього смаку...» і далі, дизайн колекція розуміється як «... зафіксоване смислове навантаження, його варто розглядати не тільки як явище культури на рівні констатації факту або створення зовнішньо привабливого зображення, а як похідний продукт, обумовлений сукупністю потреб, цінностей і норм...» [33].

Передумовою проектного рішення є формулювання концепції, яка відтворює значущу ідею автора. Концепція проекту, як художньо-сміслова образність, має відображатись в рамках візуально-вербальної моделі колекції скраппаперів. Оскільки скраппапер – це не лише художньо-мистецький, а й презентаційний продукт, то можна визначити основні складові образу як оригінальність, естетичність, змістовність, зрозумілість, символічність, варіативність графічної мови.

Передпроектний аналіз, опрацювання технічного завдання, виокремлення художньо-образної ідеї, з'ясування змісту проекту, аналіз нових цікавих ідей, дослідження функцій дизайн колекції – все це змістовні складові концепції дизайн-пропозиції.

Основним завданням колекції скраппаперів є відтворення національних мотивів у створенні художнього образу мальовничої України. За допомогою дизайнерського інструментарію презентовано атмосферу, настрій, колористику, підкреслено національну ідентичність країни як мальовничого, унікального простору.

Будь-яка проблема – це певне завдання, та потенційні відкриття, що об'єктивно виникають в процесі пізнання, як новизна та розширення можливостей. Знайти рішення, на поставлені завдання можна лише на практиці, в процесі вивчення аналогів та створення власної дизайн колекції.

Актуалізуючи конкретні питання в ході роботи над проектом, маємо нагоду розглянути проблематику створення сучасного презентаційного

скраппаперу, опрацювати авторську унікальну ідею кожного твору колекції.

Семантичний простір скраппаперу – це візуалізація значущої ідеї. Узагальненим відтворенням об'єкта, а саме – мальовничої України, є форма та колорит.

Загальна концепція колекції скраппаперу ґрунтується на художньо-образній ідеї відтворення «Мальовничої України» через засоби «національних мотивів».

Загальна концепція – це мета, призначення даної дизайн-пропозиції та сфера її застосування. Колекція творів призначено для ознайомлення викладачів, мистецтвознавців, краєзнавців, дизайнерів, студентів та широкого загалу шанувальників мистецтва дизайну. Метою є створення унікальної, цікавої колекції скраппаперу за національними мотивами.

Засобами є авторський пошук образного, графічного та конструктивного рішень дизайн колекції скраппаперу «Мальовнича Україна» на основі дослідження дизайн-особливостей аналогічних колекцій скраппаперу, а також визначення унікальної авторської ідеї твору. Джерелами є фахова та спеціалізована література, зразки створених аналогічних колекцій.

У даному розділі висвітлюється авторське бачення концептуального вирішення колекції скраппаперу, яке включає обґрунтування змісту образу згідно поставленої мети дослідження, опис художньо-графічних пропозицій та розробки й виконання комп'ютерного варіанту макетів.

Для всебічного обґрунтування концепції, визначимо основні поняття дизайн-пропозиції:

1) Термін «колекція» означає «систематизоване збирання та збереження чогось, об'єднане конкретного ознакою, що має внутрішню цілісність та належить конкретному власнику: особі, колективу, державі. Як правило, колекція – це збирання рідкісних речей, недоступних

кожному» [37]. Таким чином колекція стає більш цінною. Колекція скраппаперу – це збирання та збереження історії та інформації щодо національної ідентичності, унікальності національних мотивів України.

2) Колекціонування (від лат. *Collectio* «збирання, збір») – «діяльність, в основі якої лежить збирання колекції, тобто систематизоване збирання та вивчення будь-яких об'єктів (як правило, однорідних або об'єднаних спільністю теми). Це можуть бути твори мистецтва, історико-культурні та технічні цінності й предмети або об'єкти природи. Колекціонування розуміється як виявлення, збір, вивчення, систематизацію матеріалів, чим воно принципово відрізняється від звичайного збирання» [38]. Отже, колекція скраппаперу – це твори дизайну, об'єднані спільністю тематикою, розроблені з метою вивчення і систематизації зібраного матеріалу – національних мотивів України.

3) Визначимо поняття «національні мотиви». За науковою статтею дослідника Триноженко Л.С, «національні мотиви, крім декоративних характеристик, часто несуть семантичне навантаження і у графічному дизайні є матеріалом, який використовується як ідентифікуючий елемент. Вони втілюють поняття етносу, нації, держави, ідеологію, політику та ін» [37].

Як зазначає автор статті, основним завданням визначення та ідентифікації «національних мотивів України» є: «...проблема візуальної мови графічного дизайну України в контексті національного самовизначення пов'язана з культурними трансформаціями в Україні і процесами глобалізації в світі», і далі визначає завдання для визначення напрямків пошуку «національних мотивів»: «...проблема набуває гострого ідеологічного спрямування, оскільки зараз дуже важливим є створити українську модель дизайну, яка була би близька всім громадянам країни і об'єднувала би їх культурно і ментально» [43].

Взірцевим прикладом «національної ідентифікації» (Додаток Б, рис.Б.1) та колекціонування скраппаперу є листівка австрійського банку «Райффайзен Банк Аваль» до Великодня. Як коментує Триноженко Л.С.: «Ненова ідея розміщення логотипу на писанці з рекламною метою підкупає ручним виконанням і заставляє отримувача зберігати таку листівку як витвір мистецтва. Яскраво виражені національні мотиви у візуальних образах писанки, китицях, полотна» [43].

4) Визначимо поняття «мальовничий». Як зазначається в словнику української мови: «мальовничий» – який милує око; гарний, привабливий, красивий. Який привертає увагу яскравістю барв, виразністю рухів» .

Визначимо асоціативний ряд, який в подальшому складатиме семантичний зміст твору. Для зручності, інформація подається у вигляді таблиці (табл.2.1).

Таблиця 2.1

Асоціативний ряд поняття «Мальовнича Україна»

Книга «Український народний костюм» (рис.2.2)	«В українському народному костюмі втілилися історична доля народу, його культура і традиції. Національний одяг зберігає в собі особливості різних культурних епох, тому він є одним з найважливіших історичних джерел вивчення культурних особливостей українського народу»
Книга «Мальовнича Україна», серія фотоальбом (рис.2.3)	Книга-альбом представлена фотографіями живописних краєвидів України
Серія листівок-розфарбовок «Мальовнича Україна. Дитяча література»	Мальовнича Україна представлена у серії «Дитяча література» у вигляді листівок-розфарбовок. Втішні для ока краєвиди, улюблені персонажі, милі тваринки, міфологічні

(рис.2.4)	істоти – усе це таке любе серцю! Подібні сюжети здатні надихнути на творчість і дорослих, і малих. А для висловлення власних почуттів можна додати поетичні рядки, що розміщені на звороті кожної листівки.
Фотоальбом «Україна» (рис.2.5)	Зі сторінок презентабельного видання постає неповторний образ країни, багаті своєю давньою історією та унікальними пам'ятками.
Книги «Символи вишиванок», серія «Мальовнича Україна» (рис.2.6)	Дитяча науково література. Серія книг ознайомлює дітей з символікою української вишиванки.
Книга «Українець. Ukrainian Insider» (рис.2.7)	«Українець. Ukrainian Insider» – це друковане видання амбіційного проекту цифрових медіа Ukraïner (ukraïner.net), заснованого на експедиції 2016–2018 рр.

Вищевикладений асоціативний ряд знайде вираження у колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» через семіотику, колористику, символіку, засобами дизайн-інструментарію: форми, композиції, сюжетної лінії, акценту, колориту, шрифтів тощо.

На основі опрацьованого вище матеріалу передпроектного дослідження, загальної концепції колекції скраппаперу, аналізу поліграфічних видань за тематикою «мальовнича Україна» розроблено низку пошукових ескізів (Додаток Б рис.Б.8, рис.Б.9)

Складовими елементами ескізів є :

- заголовок колекції скраппаперу «Мальовнича Україна»,
- символіка національної ідентичності (кольори прапора України),
- основний образ-символ «мальовничої України»,

– декоративні елементи.

Функції колекції скраппаперу. Провідна функція скраппаперу – презентація. Скраппапер, як візуально-комунікативний засіб, є засобом подання актуальності тематики колекції. Додатковими функціями є: збереження (зібраний матеріал має соціальну, культурологічну, історичну цінність для нащадків), інформування (доведення до відома аудиторії глядачів, розширення світосприйняття тощо).

2.2. Обґрунтування технології та композиційних засобів

Дизайн-пропозицію колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» виконано у техніці цифрового фото-колажу у стилі «Фрістайл».

Техніку колажу було обрано не випадково. Актуальність колажу, як техніки в мистецтві дизайну, ґрунтується в багатоплановості застосування й різноманітності художніх засобів створення. Колажу властиві найрізноманітніші функції, тому популярність його застосування зростає як актуального способу візуальної комунікації.

Оскільки колаж «активно формує масову свідомість, включається в соціальну знакову систему, має потужний вплив на громадську думку, репрезентує минулий і сучасний творчий досвід» [33], доцільно, що найважливішими характерними функціями колажу є його візуально-комунікативні функції.

Колаж є одним із своєрідних художніх феноменів сьогодення. Він виокремлюється неординарністю, самобутністю авторських ідей. Поширення «колажного стилю мислення» в епоху Постмодерну виводить колаж на рівень універсальної техніки дизайну.

Зважаючи на те, що з історіографічного дослідження колажу відомо, що колаж, в порівнянні з іншими техніками, вважається досить молодим напрямом у мистецтві. Феномен колажу часто залишався на периферії мистецтва, проте приймав участь у формуванні соціокультурних тенденцій. Цифровий колаж надає можливість найбільш вдало висвітлити обрану тематику колекції скраппаперу. Сучасний дизайн скраппаперу можливо усебічно опрацювати в техніці фото-колажу.

Поняття колаж походить від французького слова «collage» і буквально означає «наклеювати». Техніка колажу розуміється як наклеювання на будь-яку основу відмінних від неї матеріалів. В роботі

використано різноманітні цифрові фотографії та ілюстрації, а також графічні елементи. Цифрова техніка колажу є зручним інструментарієм для створення сучасного дизайну колекції.

Відомо, що з поширенням техніки колажу в мистецтві протягом ХХ ст., презентаційний колаж, як твір мистецтва, набув власної художньої мови. Як візуальний спосіб комунікації, презентаційний колаж легко сприймається сучасним глядачем. Колекція скраппаперу має презентаційну функцію, а саме, надає можливість глядачу ознайомитись з національними мотивами мальовничої України.

Основною відмінною рисою фото-колажу є притаманний йому ефект несподіваності, багатозначності у змісті та емоціях, викликаних яскравим образом скраппаперу.

Відомо, що техніка «колаж» використовувалась художниками Ж. Браком і П. Пікассо у художньо-графічних експериментах. Обрізки різноманітних матеріалів вручну наклеювали поверх основи (полотна або паперу), створюючи фрагментоване образотворче поле. Така нова форма технічного виконання, стала справжньою революцією у творчому процесі, об'єднавши високе мистецтво і масову культуру, додавши творам елемент непередбачуваності.

Колекція скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» зрозуміла глядачу без будь-яких вербальних пояснень, в тому числі завдяки використаній техніці. Яка має властивість поєднувати високе мистецтво і масову культуру. Колекція буде цікава всім, не залежно від рівня досвідченості у мистецтві.

«Колажне мислення» та «колажна свідомість» – це вид художнього бачення, основною відмінністю якого є безперервність живописного простору. Фото-колаж – популярна техніка для сучасного образотворчого мистецтва, тому що колаж є зухвалим розширення традиційних рамок

мистецтва, відображення духу сьогодення. Фото-колаж характеризується динамічністю та мозаїчністю.

Важливо, що в сучасному дизайні фото-колаж задіяний в найрізноманітніших областях культури соціуму. Багат шаровість, калейдоскоп різноманітних контекстів, до яких відсилає кожен колажний елемент, демонстративні стики різноманітних просторів реальності, накладки сучасного та минулого – все це формує особливу систему колажного бачення, колажного мислення, техніки колажу колекції скраппаперу.

Як зазначалось вище, фото-колаж – дуальна техніка, він одночасно первинний і вторинний. Його первинність у колекції скраппаперу полягає в тому, що завдяки вже готовим фотографіям утворюється твір – аркуш скраппаперу. В той же час, вторинність фото-колажу в тому, що він є своєрідною творчою діяльністю. Своєрідний процес опрацювання «вторинної сировини», де фотографії, елементи графіки, ілюстрації, малюнки, колористика, журналінг відтворюються у скраппаперу, знаходячи нове життя у дизайн-колекції «Мальовнича Україна».

В колажі дизайнер може комбінувати різноманітні художні техніки заради барвистості й наочності в самовираженні. Основною метою є створення неповторного, унікального мистецького образу. Основним завданням є знайти найбільш прийнятні засоби для втілення задуму автора.

Колаж надає унікальну можливість дизайнеру відчувати себе володарем, який здатний створити зовсім іншу, відмінну від реальності і повсякденності, систему. Так, використовуючи в своїх роботах різні матеріали, художник-постмодерніст мислить абстрактно. Важливо передати саму ідею, незалежно від того, що використовується в якості матеріалів.

У процесі створення колажу, відбувається переосмислення цінностей і подолання прихованого страху перед хаотичністю і непередбачуваністю.

Колаж містить творчий й емоційний потенціал, який через твір дизайнера впливає на глядача.

Пошук та відбір аналогів та прототипів для запозичення вдалого використання техніки фото-колажу здійснено з метою опрацювання найбільш яскравих зразків дизайну та художньо-образних рішень, з точки зору естетики, стилістики, популярності в широких масах аудиторії глядачів.

Аналізуючи стиль «Фрістайл» в обраних аналогах передпроектного дослідження, було зроблено висновки, що саме цей стиль актуальний для презентаційної колекції «Мальовнича Україна». За допомогою характерних особливостей стилю, нам вдалось розробити:

- фон виконаний з фонового паперу, доопрацьованого фарбами-спреєм, трафаретами, штампами, листівка, шрифтовими символами,
- активно використані брызки-плями, патьоки, виконані синьо-жовтими тонами пензля,
- додані шрифтові символи, напис «від руки»,
- додані додаткові елементи, прикраси зібрані з різних колекцій і стилів,
- всі перераховані елементи активно передають емоційний настрій твору.
- використана одна невелика фотографія на кожному полотні скраппаперу,
- сюжет фотографії передає емоції, які виражені через обличчя людини на портретному знімку; краєвид; вишиванку; елементи природи (квіти, рослини), тощо.
- написи, заголовки і журналінг теж виконані нестандартно: вписані маркером, вирізані з листівки,

– активно використано ідентифікацію національної символіки: герб регіону, колірну палітру національного прапора, контури географічної України.

2.3 Дизайн-особливості пропозиції

Колекція скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» презентована творами скраппаперу у кількості 25 шт. Кожний твір представляє певний регіон України – область. У таблиці 2.2 подано перелік скраппаперів та відповідних областей, як підґрунтя семантичних ознак.

Таблиця 2.2

Перелік творів колекції скраппаперу за національними мотивами
«Мальовнича Україна»

№ з/п	Назва твору	семантичний зміст
1.	АР Крим	Автономна Республіка Крим
2.	Вінницька	Вінницька область
3.	Волинська	Волинська область
4.	Дніпропетровська	Дніпропетровська область
5.	Донецька	Донецька область
6.	Житомирська	Житомирська область
7.	Закарпатська	Закарпатська область
8.	Запорізька	Запорізька область
9.	Івано-Франківська	Івано-Франківська область
10.	Київська	Київська область
11.	Кіровоградська	Кіровоградська область
12.	Луганська	Луганська область
13.	Львівська	Львівська область
14.	Миколаївська	Миколаївська область
15.	Одеська	Одеська область
16.	Полтавська	Полтавська область
17.	Рівненська	Рівненська область

№ з/п	Назва твору	семантичний зміст
18.	Сумська	Сумська область
19.	Тернопільська	Тернопільська область
20.	Харківська	Харківська область
21.	Херсонська	Херсонська область
22.	Хмельницька	Хмельницька область
23.	Черкаська	Черкаська область
24.	Чернівецька	Чернівецька область
25.	Чернігівська	Чернігівська область

Художньо-конструктивною основою колекції є: форма, зміст, символіка.

Форма кожного полотна скраппаперу – квадрат. Розміри оригінал-макету: 200х200мм.

Змістом кожного полотна колекції скраппаперу є:

1) Заголовок – назва колекції скраппаперу «Мальовнича Україна», підзаголовок – назва скраппаперу (Додаток Б рис.Б.10, рис.Б.11).

2) Ідейно-художній образ – одна невелика фотографія, яка акцентує увагу глядача на одному семіотичному символі асоціативного ряду. Оскільки основними функціями колекції скраппаперу є презентація та збереження, то символом з асоціативного ряду (опрацьовано у підрозділі 3.1) обраний один яскравий образ, який асоціюється з певним регіоном країни (Додаток Б рис.Б.12).

3) Символи національної ідентичності представлені колірною палітрою національного прапора України (рис.2.13 Додаток Б).

4) Символи ідентичності регіону (області країни):

– герб регіону та колірна палітра (рис.2.14 Додаток Б),

– географічна площина (з дотриманням масштабу відносно інших регіонів та території України) (рис.2.15 Додаток Б)

5) Інша символіка – колірна палітра, рослинність, орнамент (рис.2.16 Додаток Б).

6) Паспорт колірної палітри колекції (рис.2.17 Додаток Б).

7) Оздоблювальні елементи. Елементи обирались на основі асоціативного ряду та символіки аналогічних колекцій скраппаперу історичної та культурологічної тематики (рис.2.18 Додаток Б).

8) Шрифти. У колекції скраппаперу використано три шрифти (рис.2.19 Додаток Б):

– для заголовка: Yokawerad (Regular),

– для підзаголовка: ZnikomitNo24 (Regular),

– декоративний шрифт (рукописний напис) – Wagnasty (Regular).

У Додатку Б викладена ілюстрація колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна».

Підсумовуючи вищезазначене, зробимо висновки щодо розробки дизайн-пропозиції колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна». Розширено теоретичні та практичні знання зі спеціальності та застосовано їх у вирішенні конкретних наукових, технічних, виробничих завдань. Розвинуто навички самостійної роботи. Опрацьовано методики теоретичних та експериментальних досліджень, пов'язаних з тематикою дипломної роботи. Зроблено висновки, які ґрунтуються на заявлених завданнях даного дослідження. Розроблено дизайн-концепцію проекту. Обґрунтовано принципи створення композиції. Обґрунтовано функції дизайн-пропозиції. Обґрунтовано колорит та художньо-образні особливості проекту.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи все вищезазначене, зробимо загальні висновки ґрунтуючись на заявлених у дослідженні завданнях:

Досліджено друковані та інтернет-джерела інформації щодо теми даного дослідження. Досліджено історіографію скраппаперу. Виявлено, що в мистецьких та дизайнерських колах України скраппапір офіційно відомий з 2006 року, проте історія виникнення та місце поширення скраппаперу сягає 17 століття країн Європи (в основному Англії та Німеччини). Скраппапір, як феномен мистецтва, це метод збереження нематеріальних цінностей через матеріальні предмети. Саме ці предмети стають об'єктами дизайну в творчій діяльності створення скраппаперів та основою колекцій скраппаперу.

Виявлені прийоми та техніки створення скраппаперу свідчать про дуже широкий арсенал технік у творчій діяльності дизайн-розробки скраппаперу. Основними сучасними техніками розробки скраппаперу є: колаж, деколаж, фотомонтаж, комп'ютерний фотомонтаж, комп'ютерна фотомозаїка, бриколаж, ассамбляж, декупаж, аплікація, техніка «цифрового» скраппаперу методами Adobe Photoshop та Adobe Illustrator.

Проаналізовано дизайн-особливості аналогів та прототипів скраппаперу. У створенні колекції скраппаперу важливе значення має функціональне призначення, композиційні особливості, конструктивно-технологічний підхід та образно-стилістичне рішення. Обраними прототипами стали прототипи, в яких частково або повністю закладено пошукувані (бажані для нашої дизайн-розробки) властивості, естетичні та стилістичні образи, конструктивно-технічні особливості та складові елементи, художньо-образну ідею яких можна було б запозичити та використати у власному проекті.

Найпопулярнішими стилями виконання колекції скраппаперу є: «Американський» стиль, «Європейський» стиль, стиль «Clean and Simple» / «Чисто і просто», стиль «Вінтаж», стиль «Фрістайл».

Обґрунтовано результати проектної частини даного дослідження. Колекцію скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна» розроблено у кількості 25 скраппаперів. Семантичний простір скраппаперу визначено як візуалізацію значущої ідеї, узагальнене відтворенням художнього образу «мальовничої України». Мета створення – розробка унікальної, цікавої колекції скраппаперу за національними мотивами. Колекцію творів призначено для ознайомлення викладачів, мистецтвознавців, краєзнавців, дизайнерів, студентів та широкого загалу шанувальників мистецтва дизайну скраппаперу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шагалова Е. Н. Словник новітніх іноземних слів. Київ : Арт-ПРЕСС КНИГА, 2016. __ с.
2. Камінська Е. Н. Скраппапір: мистецтво оформлення фотографій і фотоальбомів, 2013 р. URL : <https://home.fandom.com/wiki/Scrapbooking>
3. Rothamel S. P. The Encyclopedia of Scrapbooking Tools & Techniques. USA Lark Books, 2009. 320р.
4. Gina Lee «Making Memories Last» (англ.). CBS News (17 September 2002). URL : <https://www.cbsnews.com>
5. Іванова Тамара, Ханс Арп «Человек», 2008. Авторський рисунок, туш, карандаш. Текст Ханса Арпа в перекладі на російську мову. Лепорелло, Скріпленні білими та червоними шнурами. Унікат. URL : https://it.wikipedia.org/wiki/File:Hans_Arp._Ein_Mann.JPG
6. Eleanor Levie. Scrapbooking, cyberstyle (англ.) U.S.News (9 May 2004) URL : <https://www.facebook.com/Quilt2Inspire>
7. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. Київ : ArtHuss, 2019. 208 с.
8. Beginner's Guide to Cardmaking URL : <https://www.buysubscriptions.com/special-editions/beginners-guide-cardmaking>
9. Beinecke Flickr Laboratory - [Commonplace book], [mid. 17th c.] Uploaded by Edward
10. Scrapbook of Mata Hari, Fries Museum, Leeuwarden
11. Tulane Public Relations - Vintage Scrapbook URL : <https://www.flickr.com/photos>
12. Іванов С. Основи композиції видання. Львів : Світ, 2013. 232 с.

13. Косів В. Типографіка як засіб глобалізації графічного дизайну : *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв.* Харків: ХДАДМ, 2001. Вип. № 5. С. 114-116.
14. The Art of the Scrapbook URL : <https://habituallychic.luxury/2010/11/the-art-of-the-scrapbook/>
15. Example_American. chris_hertel - Spring-Blossom URL : https://wikipedia.org/Example_American.jpg
16. Balzer Julie «New York» URL : Balzerdesign.com
17. Stefania «Приглашения на свадьбу» URL : http://lsscrap.blogspot.com/2012/05/blog-post_1335.html
18. KWERNERDESIGN BLOG «Friday Focus – Wedding Card URL : <https://www.kwernerdesign.com/blog/friday-focus-wedding-card-2/>
19. Elliott Mess «Sweet Nothings» URL : <http://www.scrapbook.com/gallery>
20. Authentique Paper. Tracey Sabella «Forever» URL : <http://blog.authenticpaper.com/2012/10/project-inspiration-with-love-my-tapes.html>
21. Authentique Paper. Loes de Groot «Diva» URL : <http://blog.authenticpaper.com/2012/10/project-inspiration-with-love-my-tapes.html>
22. Косів В. Національні мотиви у графічному дизайні: постмодерністичний підхід : *вісник Львівської академії мистецтв.* Львів : ЛАМ, 2001. Вип. 12. С. 88-101.
23. Прищенко С. Художньо-образна система рекламної графіки : монографія. Київ: НАКККіМ, 2018. 512 с.
24. Косів В. М. Національні моделі і глобалізація графічного дизайну другої половини ХХ ст.: Дис. канд. мистецтвознав.: 05.01.03 : Харківська держ. академія дизайну і мистецтв. Харків : ХДАМ, 2003. С. 290-293
25. Баскаков А., Туленков Н. Методология научного исследования: Учеб. пособие. Київ : МАУП, 2004. 216 с.

26. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. Підр. для студ. екон. спец. вузів. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.
27. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
28. Бьорд М. 100 ідей, що змінили мистецтво. Київ : ArtHuss, 2019. 216 с.
29. Запаско Я. Українська рукописна книга. Пам'ятки книжкового мистецтва. Львів : Світ, 1995. 480 с.
30. Емброуз Г., Оно-Білсон Н. Основи. Графічний дизайн 01. Підхід і мова. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
31. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ : Знання, 2004. 307 с.
32. Єріна А., Захожай В., Єрін Д. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
33. Іваненко Т. Шрифтовий дизайн : основи. Харків : ХДАДМ, 2019. 144 с.
34. Бразелл Д., Девіс Д. Як стати успішним ілюстратором. Київ : ArtHuss, 2019. 208 с.
35. Лаптон Е., Філіпс Д. К. Основи. Графічний дизайн 04. Нові основи. Київ : ArtHuss, 2020. 262 с.
36. . Сурмін Ю. Майстерня вченого: підруч. для науковця. Київ : Навчально-методичний центр «Консорціум» з удосконалення менеджменту освіти в Україні, 2006. 320 с.
37. Мітченко В. Каліграфія: взаємовпливи шрифтів. Київ : Laurus, 2018. 288 с.
38. Синєпуова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ : ArtHuss, 2020. 240 с.
39. Лузан П. Основи науково-педагогічних досліджень. Київ : Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, 2010. 220 с
39. Хеллер С., Кваст С. Графічні стилі. Київ : ArtHuss, 2019. 296 с.

40. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн 03. Генерування ідей. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
41. Прищенко С. В. Візуальна семантика і художня образність плаката. *Культура і сучасність : альманах*. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. №1. С. 97-103.
42. Гладун О. До проблеми візуальної мови графічного дизайну України : *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Харків : ХДАМ, 2009. Вип. № 5. С. 42-46.
43. Цідило І. І. Етно-дизайн у формуванні інформаційно-графічної культури майбутнього дизайнера : *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. Харків : ХНПУ, 2013. Вип. № 4. С. 85-99.
44. Триноженко Л. С. Національні мотиви сучасного графічного дизайну в Україні як засіб візуальної ідентифікації : *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Львів : 2010 № 674: С. 188-191.
45. Мальовнича Україна. Національні костюми регіонів України. URL: <https://www.yakaboo.ua/mal-ovnichcha-ukraina-nacional-ni-kostjumi-regioniv-ukraini-zhovta.html>

ДОДАТКИ

Додаток А

Історія розвитку та техніки скраппаперу

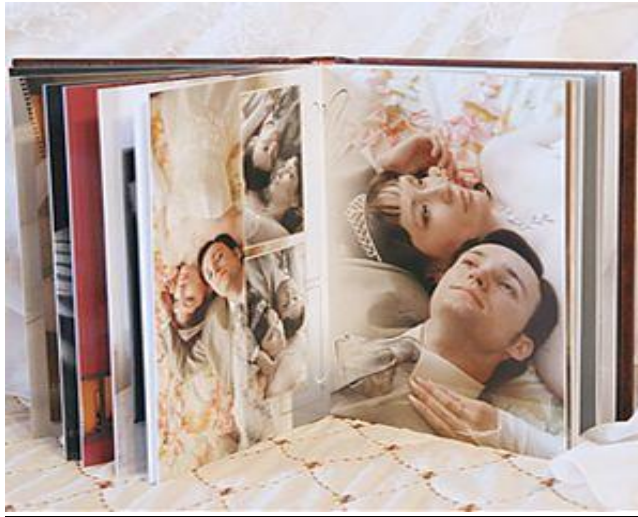

Рисунок 1.1 – Весільна книга-фотоальбом

Рисунок 1.2 – Лепорелло [5]

Рисунок 1.3 – Кардмейкінг

Рисунок 1.4 – Англійська книга для нотатків, середина XVII ст. (музейний експонат,..)

Рисунок 1.5 – Один з перших аналогів скрапбуку. Скрапбук Мати Харі (музейний експонат)

Рисунок 1.6 – Виготовлення ілюстрації в техніці дереворит

Додаток А (продовження)

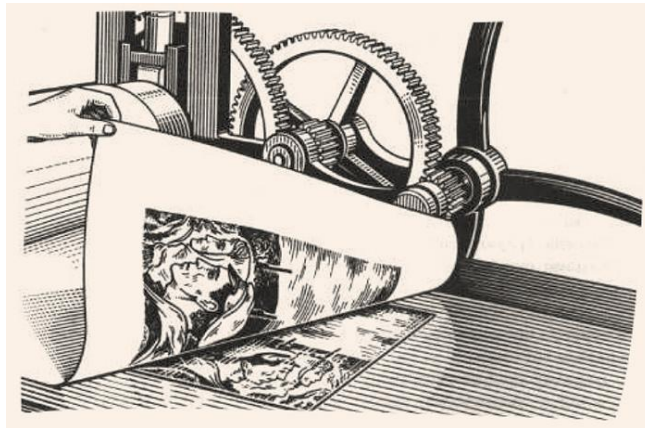

Рисунок 1.7 – Виготовлення ілюстрації в техніці офорту

Рисунок 1.8 – Виготовлення ілюстрації в техніці літографії

Рисунок 1.9 – Рисунок Один з найперших скрапбуків – щоденник

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.10 – Скрапбук у техніці фотомонтажу

Рисунок 1.11 – Перші скраппапери пострадянського простору

Рисунок 1.12 – Олександр Родченко. Фотоколаж

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.13 – Варвара Степанова Плакат в техніці колаж. Фотомонтаж

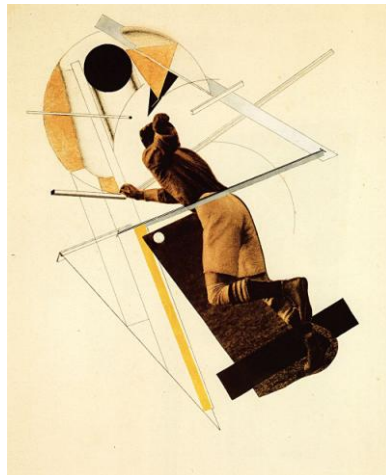

Рисунок 1.14 – Ель Лисицький «Футболіст». Колаж, 1922 р.

Рисунок 1.15 – Пабло Пікассо «Арлекін». Колаж, 1918 р.

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.16 – Пабло Пікассо «Сифон, келих, газета, і скрипка». Колаж, 1912 р.

Рисунок 1.17 – Жорж Брак «Еволюція». Колаж, 1913 р.

Рисунок 1.18 – Володимир Татлін «Мальовничий рельєф». Колаж з предметів, 1914 р.

Додаток А (продовження)

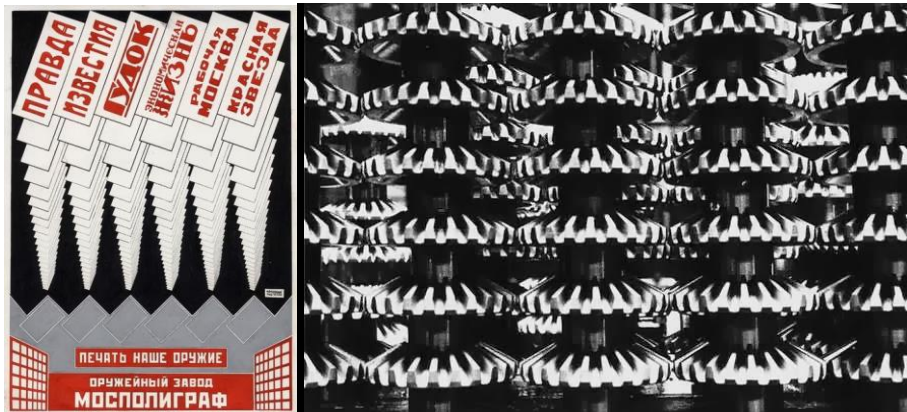

Рисунок 1.19 – Олександр Родченко серія фотоколажів «Білі скульптури» 1918р.

Рисунок 1.20 – Володимир Стерлігов «Розвиток природної форми». Фрагмент колажу. 1969 р.

Рисунок 1.21 – Анрі Матісс «Кінь». Колаж, 1947 р.

Додаток А (продовження)

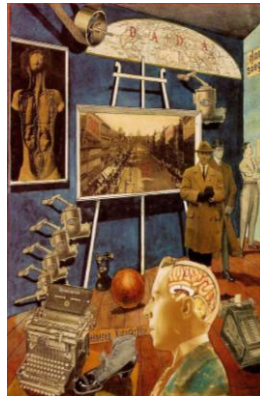

Рисунок 1.22 – Р.Хаусман. Фотоколаж, 1920

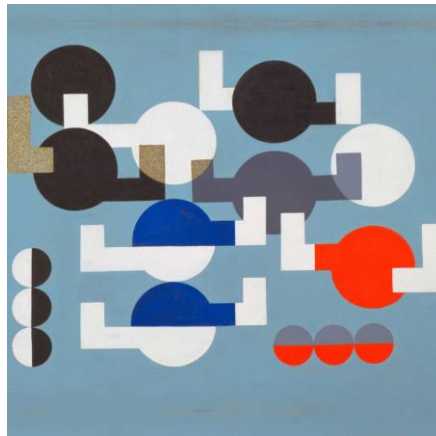

Рисунок 1.23 – Софі Тойбер-Арп «Композиція кіл і перекритих кутів». Колаж, 1930 р.

Рисунок 1.24 – Курт Швитгерс «Doremefasolasido». Колаж, 1930 р.

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.25 – Техніка «Деколаж», дизайн Fabrizio Vandini, 2018р.

Рисунок 1.26 – Скраппапер у техніці фотомонтажу [19].

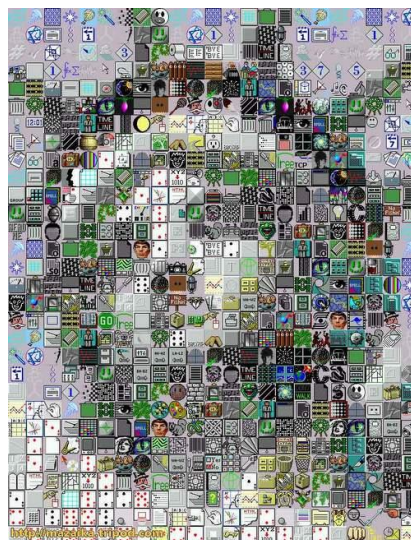

Рисунок 1.27 – Статуя Свободи зібрана з іконок Windows. Фотомозаїка

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.28 – Техніка «бриколаж», дизайн І.Герасимова, 2016р.

Рисунок 1.29 – Ассамбляж «Минуле». Андрій Гусаренко, 2019р.

Рисунок 1.30 – Техніка «декупаж» у створенні скраппаперу

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.31 – Скрапбук у техніці «аплікація»

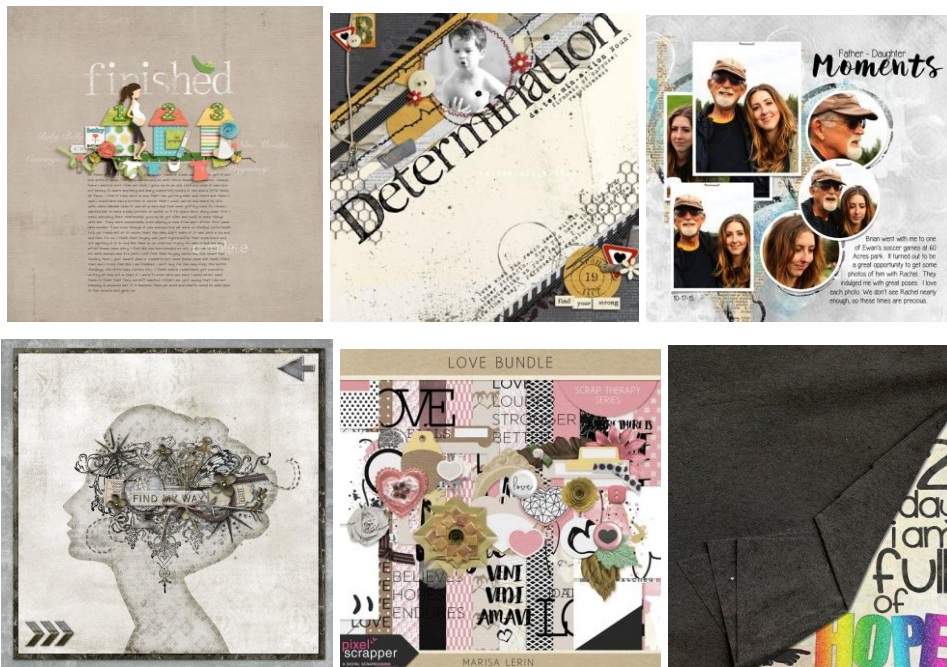

Рисунок 1.32 – Цифровий скраппапер

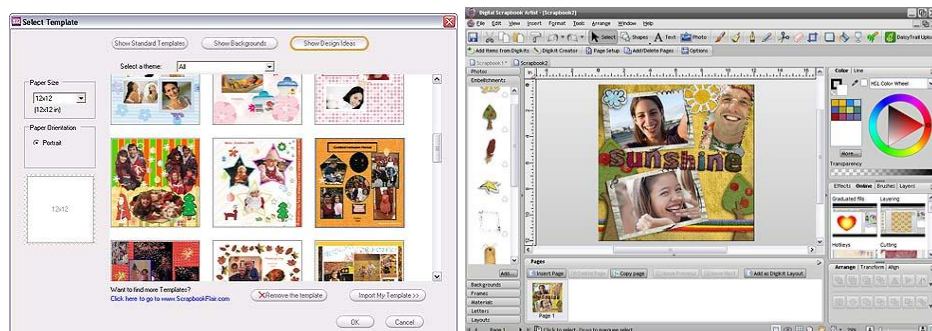

Рисунок 1.33 – Процес створення цифрового скраппаперу засобами спеціалізованої програми

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.34 – Колекція матеріалів Soleil від Basic Grey

Рисунок 1.35 – Скраппапер в «Американському» стилі. Серія «Soleil», колекція матеріалів Basic Grey

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.36 – Скраппапер в «Американському» стилі, дизайнер Chris Hertel
«Spring-Blossom» [20]

Рисунок 1.37 – Скраппапер в «Американському» стилі

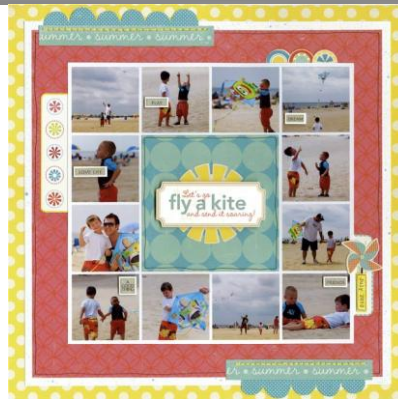

Рисунок 1.38 – Скраппапер у «Європейському» стилі

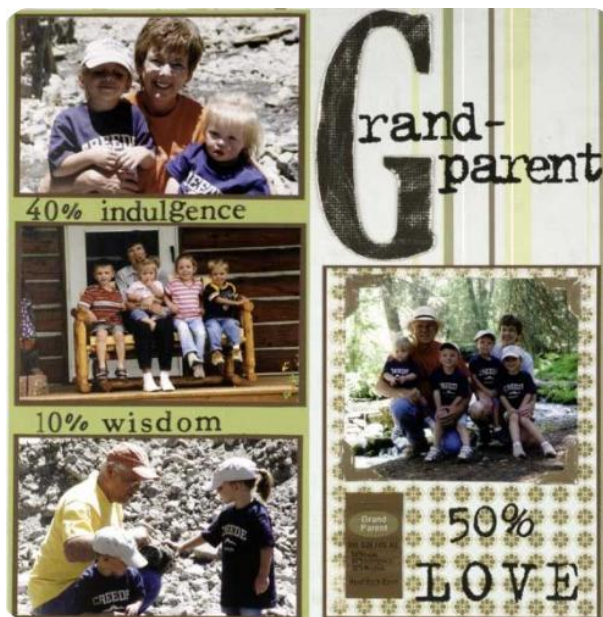

Рисунок 1.39 – Скраппапер у «Європейському» стилі [21]

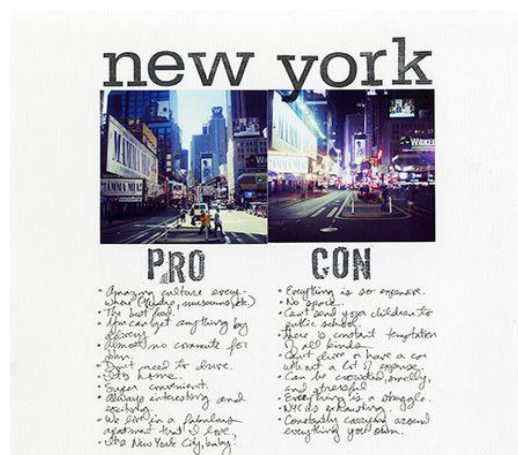

Рисунок 1.40 – Скраппапер у стилі «Clean and Simple», дизайнер Julie Balzer [22]

Рисунок 1.41 – Скраппапер у стилі «Clean and Simple» [23]

Додаток А (продовження)

Рисунок 1.42 – Скраппапер у стилі «Clean and Simple», дизайнер Stefania
«Запрошення на весілля» [24]

Рисунок 1.43 – Скраппапер у стилі «Clean and Simple», дизайнер Kristina «Friday
Focus – Wedding Card» [25]

Рисунок 1.44 – Скраппапер у стилі «Clean and Simple»

Рисунок 1.45 – Скраппапер у стилі «Вінтаж». Дизайн Elliott Mess «Sweet Nothings» [26]

Рисунок 1.46 – Скраппапер у стилі «Вінтаж». Дизайн Tracey Sabella «Forever» [27]

Рисунок 1.47 – Скраппапер у стилі «Вінтаж». Дизайн Loes de Groot «Diva»

Рисунок 1.48 – Скраппапер у стилі «Вінтаж»

Рисунок 1.49 Скраппапер у стилі «Фрістайл»

Додаток Б

Аналоги та прототипи. Дизайн ескізи

Рисунок 2.1 – Приклад використання національних мотивів. Листівка австрійського банку «Райффайзен Банк Аваль» до Великодня

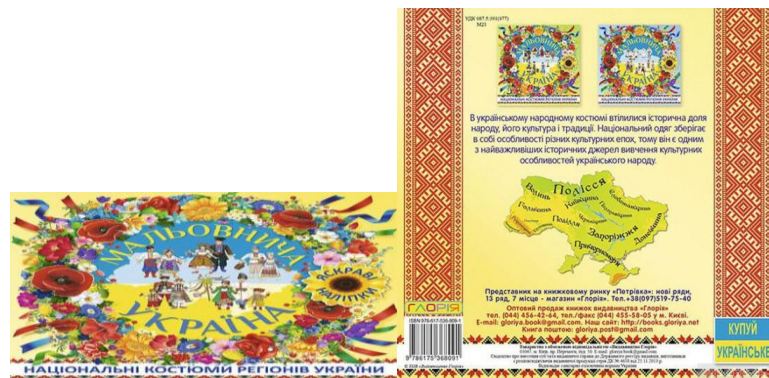

Рисунок 2.2 – Обкладинка книги «Український костюм», серія «Мальовнича Україна»

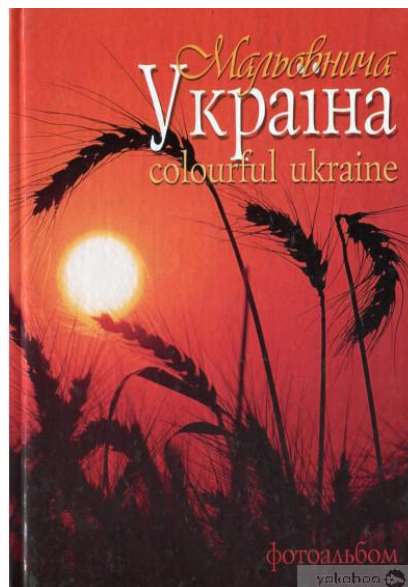

Рисунок 2.3 – Обкладинка книги «Мальовнича Україна», фотоальбом

Додаток Б (продовження)

Рисунок 2.4 – Мальовнича Україна. Серія «Дитяча література»

Додаток Б (продовження)

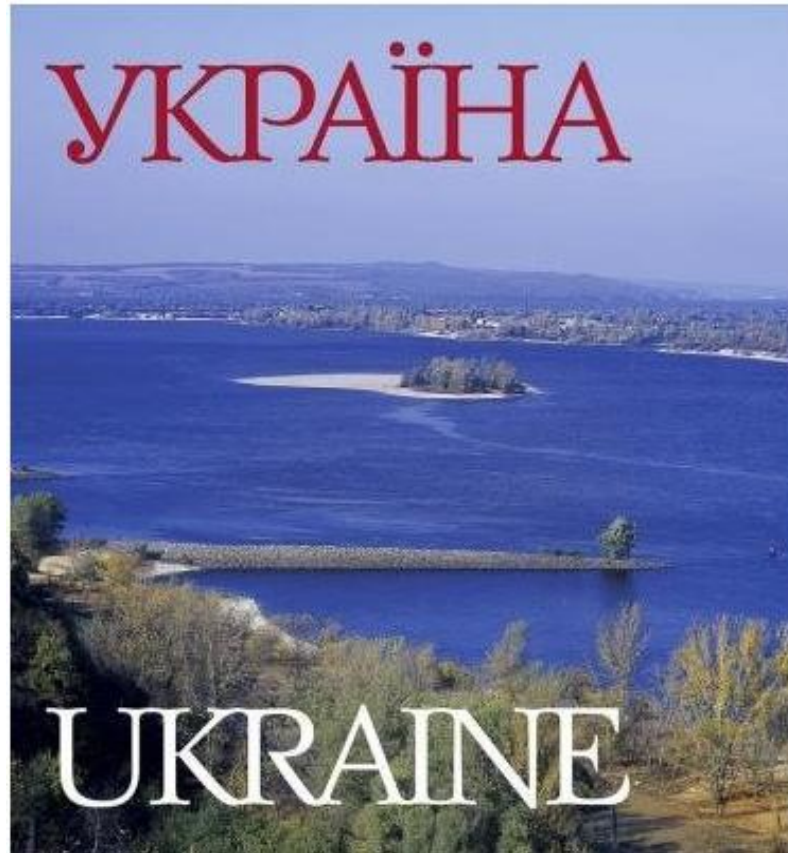

Рисунок 2.5 – Книга-фотоальбом «Україна». Обкладинка, сторінки книги

Додаток Б (продовження)

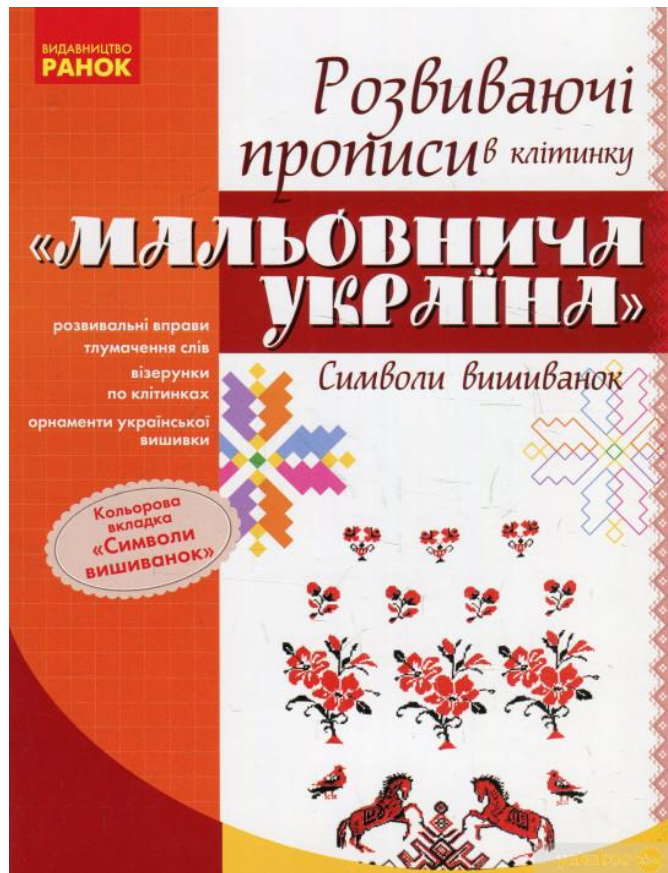

Рисунок 2.6 – Книги «Символи вишиванок», серія «Мальовнича Україна»

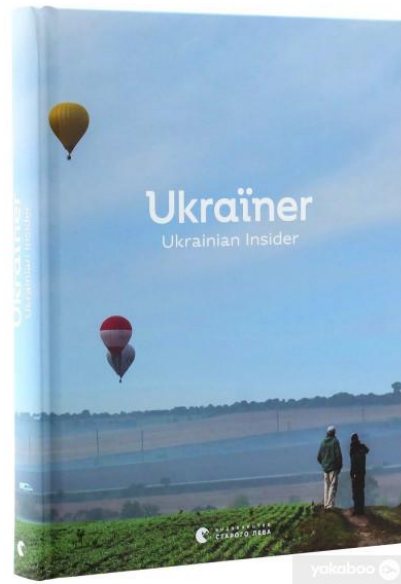

Рисунок 2.7 – Книга «Українець. Ukrainian Insider»

Додаток Б (продовження)

Рисунок 2.8 – Пошукові ескізи

Додаток Б (продовження)

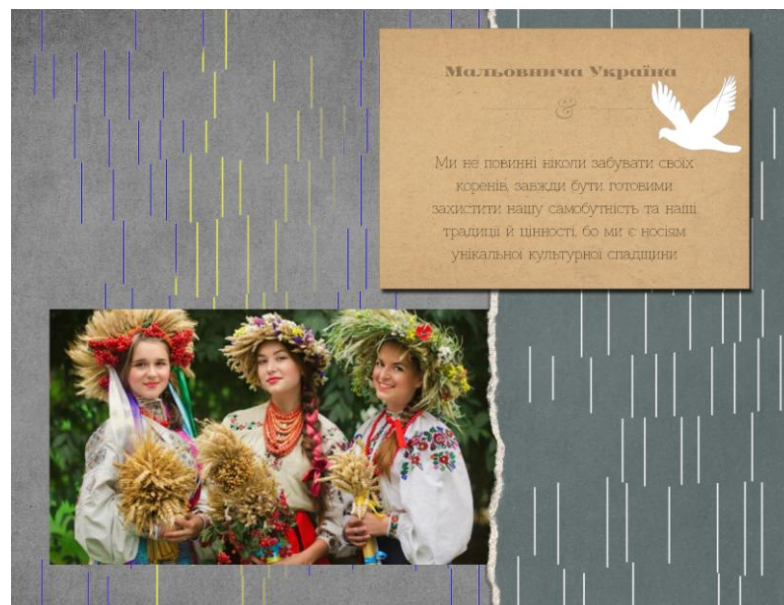
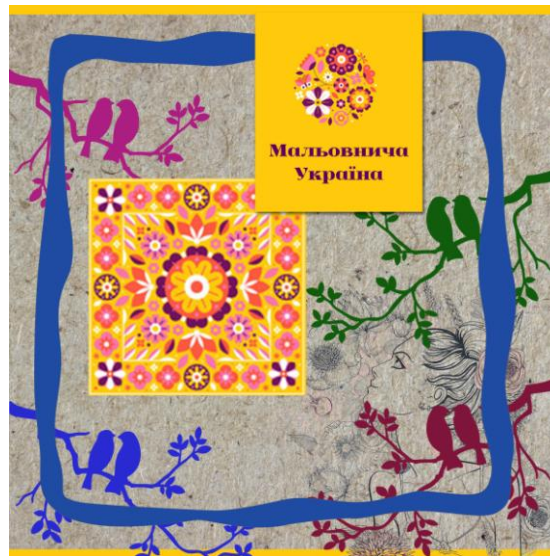

Рисунок 2.9 – Пошукові ескізи

Мальовнича
Україна

Рисунок 2.10 – Заголовок колекції

Київська

Рисунок 2.11 – Підзаголовок скраппаперу

Рисунок 2.12 – Фотографія як асоціативний символ

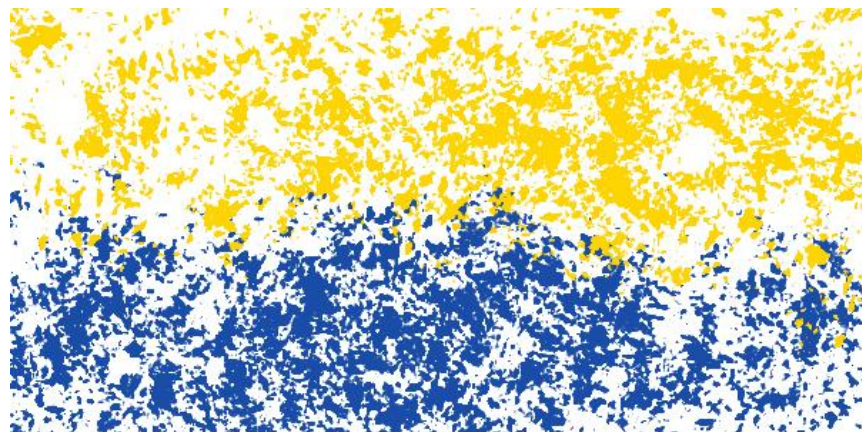

Рисунок 2.13 – Символіка національної ідентичності

Додаток Б (продовження)

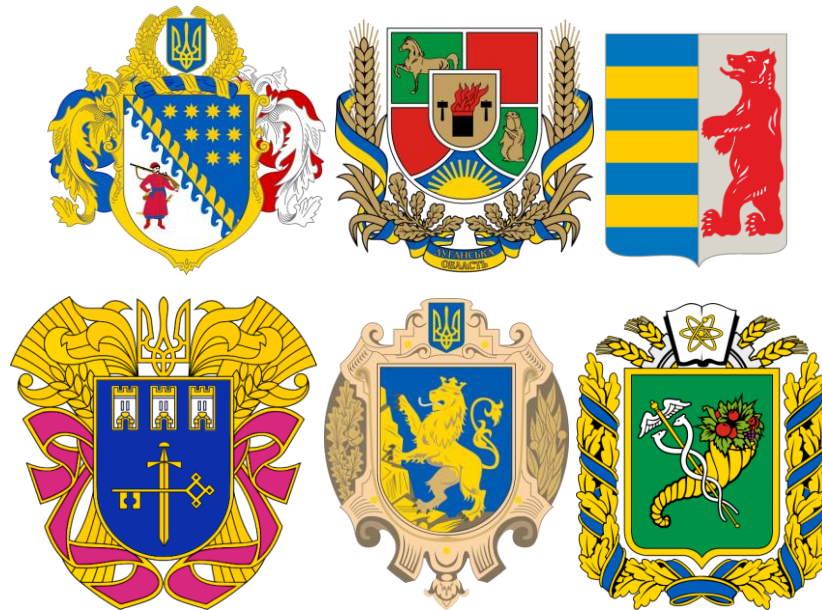

Рисунок 2.14 – Герб як символіка національної та регіональної ідентичності

Рисунок 2.15 – Символ територіальної приналежності

Рисунок 2.16 – Орнамент

Додаток Б (продовження)

RGB / FFCB0D
CMYK / 2 17 100 0

RGB / C12938
CMYK / 20 100 88 5

RGB / D1B19D
CMYK / 17 27 36 0

Рисунок 2.17 – Основні кольори колекції скраппаперу

Рисунок 2.18 – Декоративні елементи колекції скраппаперу

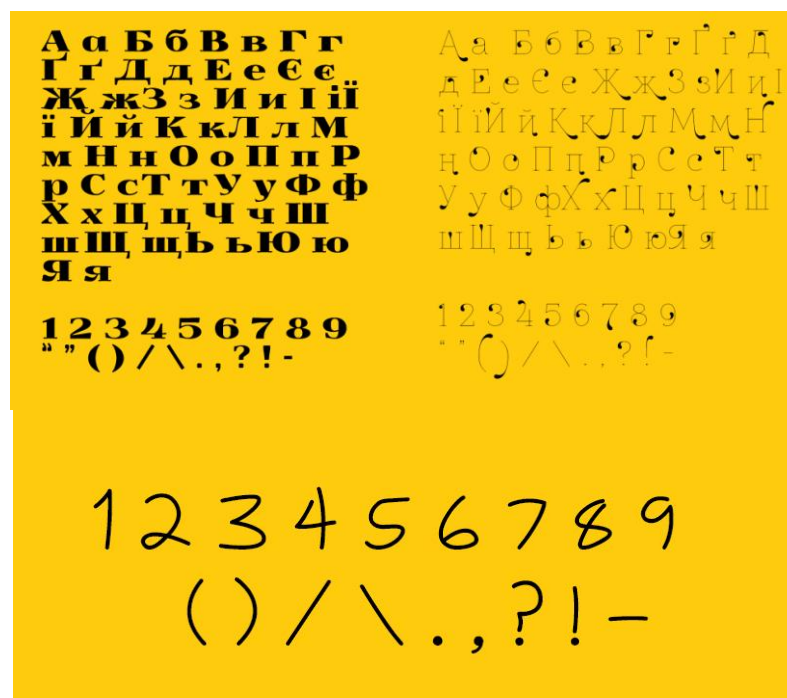

Рисунок 2.19 – Шрифти

Додаток Б (продовження)

Колекції скраппаперу за національними мотивами «Мальовнича Україна»

Додаток Б (продовження)

